

కర్నాటక ప్రభుత్వం

పరిసర అధ్యయనం

ENVIRONMENTAL STUDIES

అభ్యాస సహిత పాఠ్యపుస్తకం

TEXT CUM WORK BOOK

(పరిష్కృత - REVISED) Part-2

తెలుగు మాధ్యమం

TELUGU MEDIUM

3

మూడవ తరగతి

THIRD STANDARD

©KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కర్నాటక పాఠ్య పుస్తక సంఘం (రి.)

6వ క్రాస్, మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు – 560 003.

విషయ సూచిక

C2S8Y1

క్ర.సం.	పాఠంపేరు	పుట సంఖ్య
13.	మన కోసం సౌకర్యాలు	1 - 9
14.	రవాణా సౌకర్యాలు	10 - 16
15.	లేఖ సంవాదం	17 - 25
16.	దీపా వంశవృక్షం	26 - 31
17.	నా అలవాట్లు	32 - 38
18.	వీరూ మనలాగనే	39 - 43
19.	జాతర వచ్చింది జాతర	44 - 49
20.	నా ఒక రోజు	50 - 56
21.	దాగుడు మూతలు దాగే బుట్టి	57 - 65
22.	కడవ కథ	66 - 70
23.	మనందరి ఇల్లు	71 - 83
24.	భూపటం	84 - 87
25.	మా జిల్లా - మీ జిల్లా	88 - 102

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం - 13

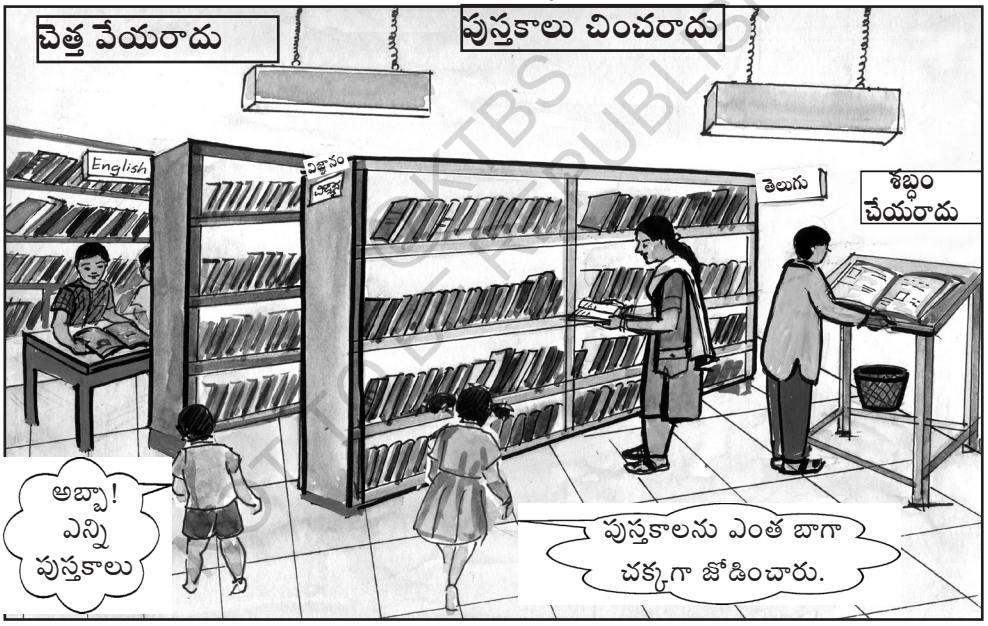
మన కోసం సౌకర్యాలు

Z6Y2E3

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- సార్వజనిక సౌకర్యాల అవసరాలను గురిస్తారు. వాటి ని సంరక్షిస్తారు.

ఆరోజు పాఠశాల విద్యార్థులు ఊరిలోని వివిధ స్థళాలకు సందర్శించు కార్యక్రమం. పిల్లలందరికీ వేడుక. చెప్పిన సమయానికి ముందుగానే పిల్లలందరూ పాఠశాలలో చేరినారు. సమయానికి సరిగా బస్సు వచ్చింది. పిల్లలందరూ క్యూ వరుసలో వెళ్ళి బస్‌లో కూర్చొన్నారు. బస్ బయలుదేరింది. మొదటగా బస్సు గ్రంథాలయం దగ్గరికి వెళ్ళింది.

పిల్లలందరూ అక్కడ రాసిన ఫలకలను శ్రద్ధగా చదివారు. శబ్దం చేయకుండా గ్రంథాలయమంతా తిరిగారు తమకు ఇష్టమైన పుస్తకాలను కొంత సమయం చదివారు తరువాత పుస్తకాలను వాటి స్థళంలో పెట్టి బయటికి వచ్చి బస్‌లో కూర్చొన్నారు.

చిత్రంలో ఉన్న గ్రంథాలయపు ఫలకలను చదవండి. ఇలా ఎందుకు రాశారు?

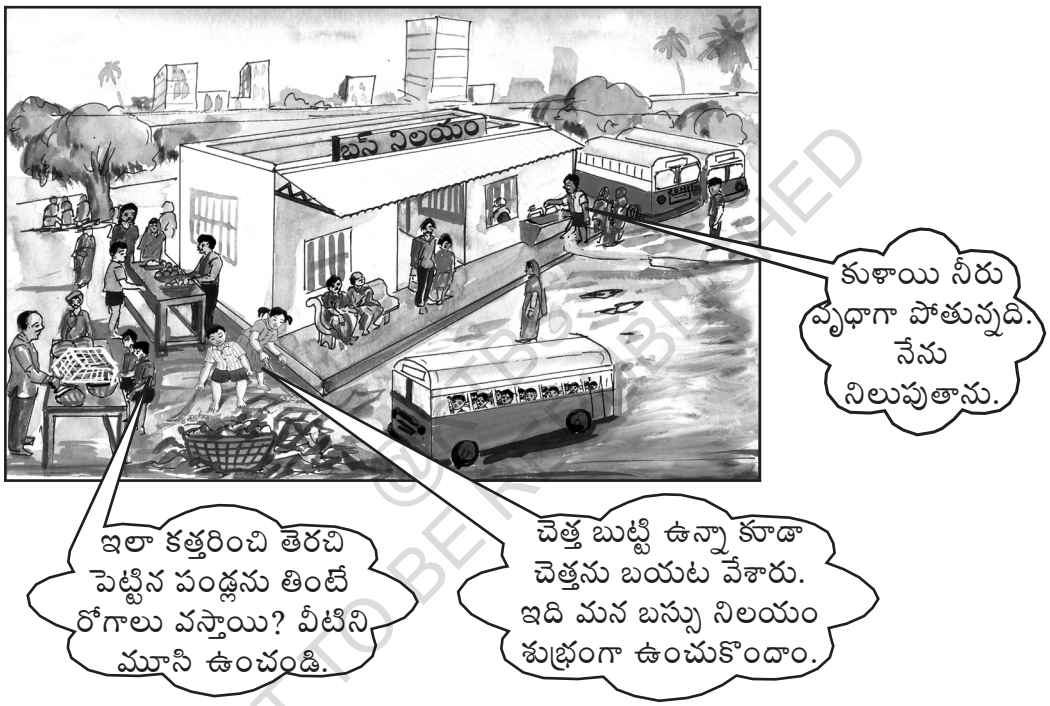
మీరు మీ ఊరి గ్రంథాలయమును చూశారా?

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

అక్కడ ఏ నియమాలను పాటిస్తారు? రాయండి.

గ్రంథాలయం సందర్శించడం అభ్యాసం చేసుకోండి.

బస్సు తరువాత నిలయంలో నిలబడింది. పిల్లలందరూ దిగారు. బస్సు నిలయం చుట్టూ తిరిగారు.

పిల్లలు బస్సు నిలయం శుభ్రతకు ఎలా సహకరించారు?

_____

_____

_____

_____

© SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

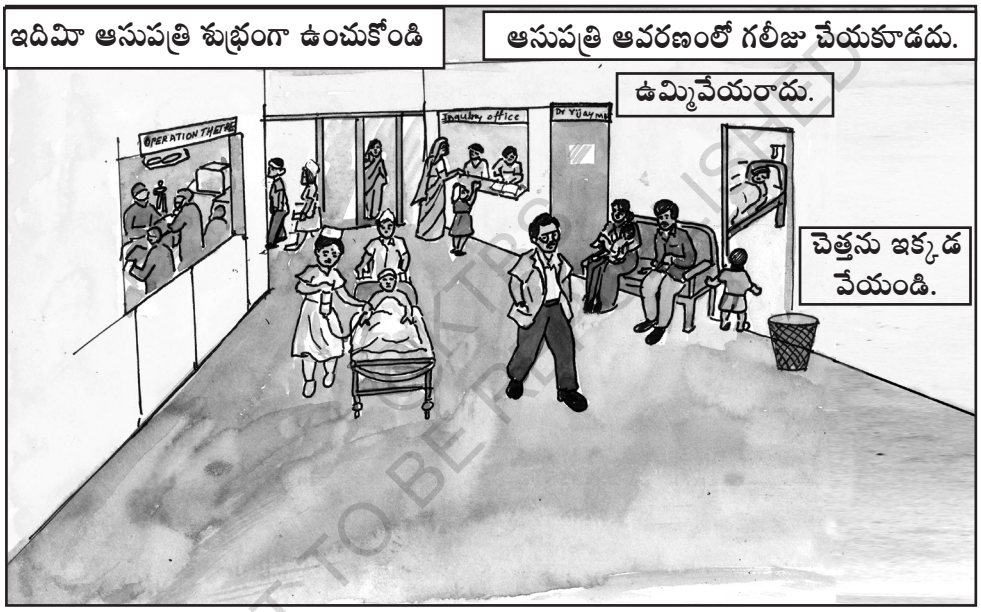
మీ ఊరి బస్సు నిలయం ఎలా ఉంది?

_____

_____

_____

తరువాత పిల్లలు బస్సు ఎక్కి ఆసుపత్రి దగ్గరదిగారు.

పిల్లలు ఆసుపత్రిలోని వివిధ పనులను చూశారు. ఎంత శుభ్రంగా ఉంది అనుకుంటా బస్సు ఎక్కినారు.

మీ ఊరి ఆసుప్రతిని సందర్శించండి. అది శుభ్రంగా ఉన్నదా? గమనించండి. మీ దృష్టికి వచ్చిన అంశాలను కింద రాయండి.

_____

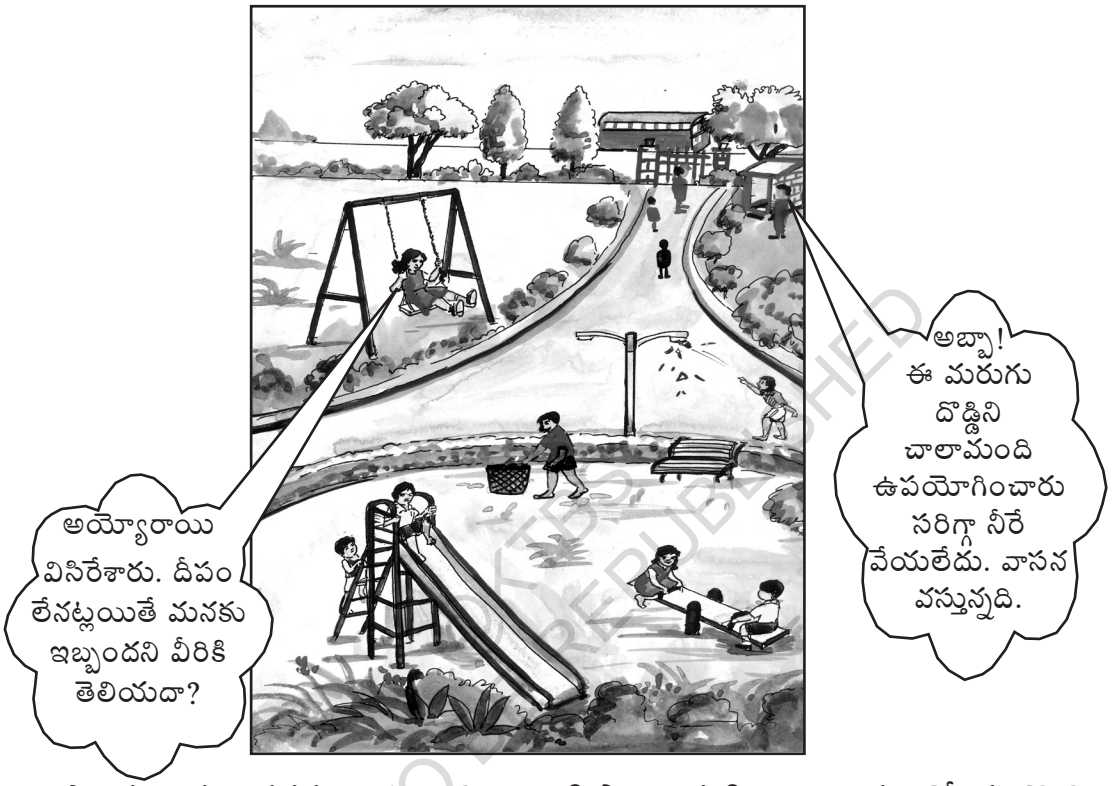
_____

_____

NOT TO BE REPUBLISHED

ఉద్యానవనం దగ్గర బస్సు నిలబడింది. పిల్లలందరికీ ఖుషి.

ఇది మా ఊరి ఊద్యాన వనం శుభ్రంగా ఉంచండి.

NOT TO BE REPUBLISHED

సాయంత్రం వరకు ఆటలాడి, అలసిపోయిన పిల్లలు బస్సులో కూర్చొని పాఠశాలకు వెళ్ళారు. మీరు చూసిన ఉద్యానవనం ఎలా ఉంది? రెండు వాక్యాలలో రాయండి.

_____

_____

మరుసటి రోజు ఉపాధ్యాయులు పిల్లలను బయటి సంచారం (విహారం) గురించి కొన్ని ప్రశ్నలను అడిగారు. వారితో మీరు కూడా వెళ్ళారు కదా? కింది ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

1. మీరు చూసిన స్థళాల పేర్లు రాయండి.

_____

_____

2. మీకు ఇష్టమైన స్థళం ఏది? ఎందుకు?

_____

_____

3. గ్రంథాలయం, ఆసుపత్రి, బస్సు నిలయం, ఉద్యానవనం ఇవన్నియు సౌకర్యాలు. వీటిని ఎవరెవరు ఉపయోగిస్తుంటారు?

_____

_____

4. మనమంతా ఉపయోగించు సౌకర్యాలే సార్వజనిక సౌకర్యాలు. సార్వజనిక సౌకర్యాలు ఎందుకు కావాలి?

_____

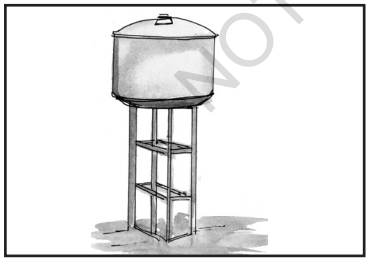
_____

5. సార్వజనిక స్థళాలను ఎవరు రక్షిస్తారు? తెలుసుకొని రాయండి.

_____

_____

ఈ కింది చిత్రాలలో కనిపించు సార్వజనిక సౌకర్యాల పేర్లు మరియు ప్రతి సౌకర్యం అవసరాలను వాటి ప్రక్కలో రాసి, తెల్పండి.

_____

_____

_____

_____

_____

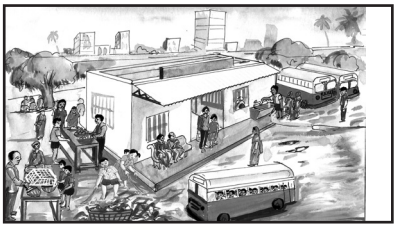
_____

@KEBS
NOT TO BE REPUBLISHED

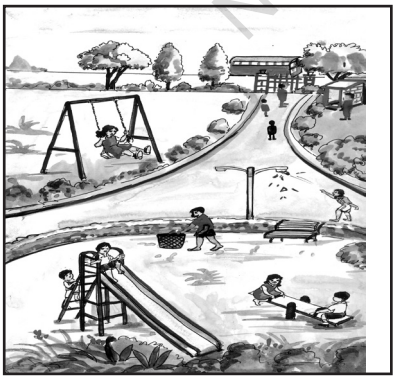
కింది చిత్రాలు గమనించండి. ఈ సందర్భాలలో మీరేమి చేస్తారో రాయండి

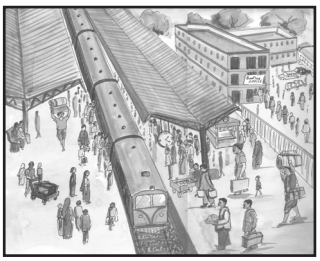

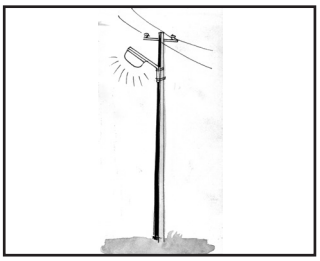

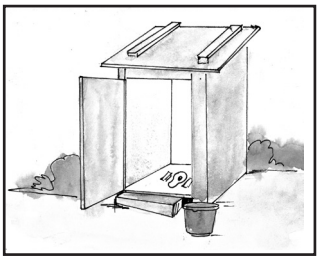

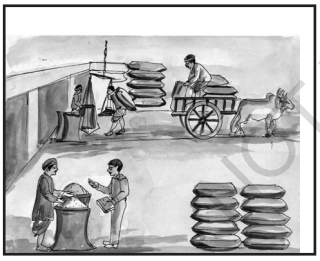

© @KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

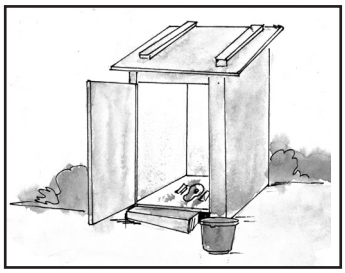

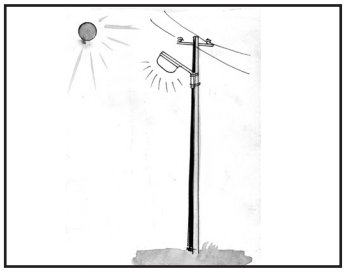

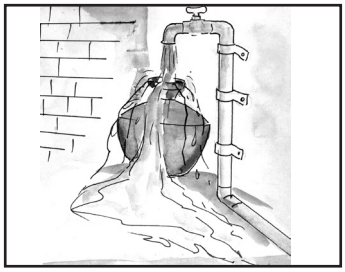

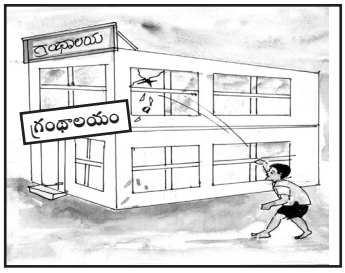
@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

మీ ఊరిలో గల సార్వజనిక సౌకర్యాలను పట్టీ చేయండి.

_____

_____

పాఠశాల ఒక సార్వజనిక సౌకర్యం. ఎందుకు? కింద రాయండి.

_____

_____

మీ పాఠశాలను మీరు, మీ స్నేహితులు ఎలా శుభ్రంగా ఉంచు కొంటారు?

_____

_____

కార్యాచరణం :

- ఈ కింది పదాలుగల చదరంలో (పద బంధం) సార్వజనిక సౌకర్యాలు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి, గీత చుట్టండి. ఒక ఉదాహరణ కింద చూపడమైనది.

తో	కా	అం	దా	మ	రు	గు	దొ	డ్లు
ట	రు	గ	రి	బ	న్	ని	ల	యం
గ	డి	డి	దీ	బ	డి	రో	డ్డు	త్రం
ఇ	ట్ల	దీ	పం	క్తి	గ్రం	థా	ల	యం
త	పా	లా	కా	ర్యా	ల	యం	ర	రి
ఉ	ద్యా	న	వ	నం	ఆ	సు	ప	త్రి

- కిందివాటి సార్వజనిక సౌకర్యాలను గుర్తించి, గుండ్రం గీయండి.

బడి, అంగడి, ఇల్లు, కారు, బస్సు, చెట్లవరుస, ఇంటి దీపం, దారి దీపం, ఉద్యానవనం, రోడ్డు, ఇంటిలో, వీధిలో, పెరటితోట, తపాలా కార్యాలయం, మార్కెట్టు, చౌకదుకాణం.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

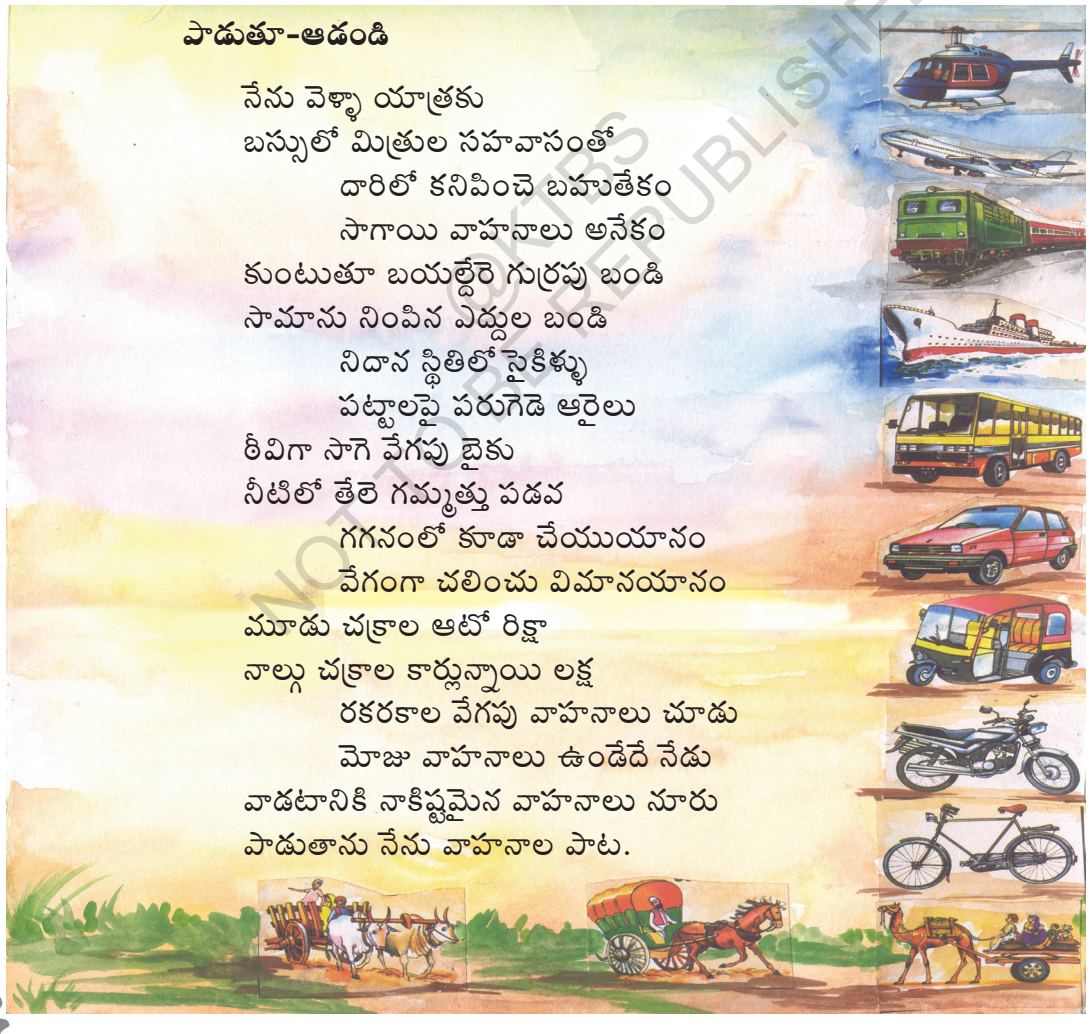
పాఠం - 14

రవాణా సౌకర్యాలు

U1V5S9

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- ప్రయాణ అవసరాలను గుర్తిస్తారు.
- సమీప, దూరపు మరియు ఆధునిక రకాల రవాణా సాధనాలను తెలుసుకుంటారు.
- బస్ నిలయం /రైలు నిలయాలలో కార్యాలు నిర్వహించు వివిధ రకాల కార్మికుల గురించి తెలుసుకుంటారు.

పాడుతూ-ఆడండి

నేను వెళ్ళా యాత్రకు
బస్సులో మిత్రుల సహవాసంతో
దారిలో కనిపించె బహుతేకం
సాగాయి వాహనాలు అనేకం
కుంటుతూ బయల్దేరె గుర్రపు బండి
సామాను నింపిన ఎద్దుల బండి
నిదాన స్థితిలో సైకిళ్ళు
పట్టాలపై పరుగెడె ఆరైలు
ఠీవిగా సాగె వేగపు బైకు
నీటిలో తేలె గమ్మత్తు పడవ
గగనంలో కూడా చేయుయానం
వేగంగా చలించు విమానయానం
మూడు చక్రాల ఆటో రిక్షా
నాల్గు చక్రాల కార్లున్నాయి లక్ష
రకరకాల వేగపు వాహనాలు చూడు
మోజు వాహనాలు ఉండేదే నేడు
వాడటానికి నాకిష్టమైన వాహనాలు నూరు
పాడుతాను నేను వాహనాల పాట.

© SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

ఈ పాటలో వచ్చిన వాహనాల పేర్లు రాయండి.

వాహనాల చిత్రాలను సంగ్రహించి అంటించండి.

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

మీరు ప్రయాణించిన వాహనాల పేర్లు పట్టీ చేయండి.

పట్టీ చేసిన తరువాత వీటిలో వేగంగా చలించు మరియు నిధానంగా చలించు వాహనాలు ఏవో ఇక్కడరాయండి?

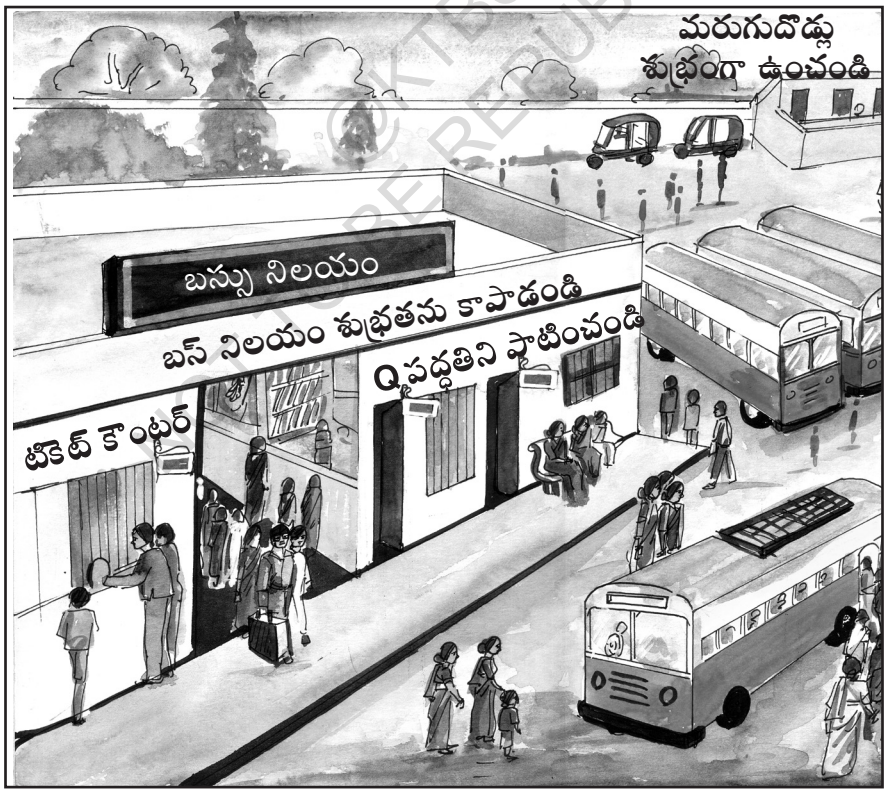
వేగంగా చలించు వాహనాలు	**నిధానంగా చలించు వాహనాలు**

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

మీ ఊరిలో ప్రజలు వస్తువులను సాగించడానికి ఏ ఏ వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు? కింది పట్టికలో రాయండి.

కార్యాచరణం : ఖాళీ వదిలిన స్థళం నింపి, చదవండి.

మనం మన అవసరాలకు ఒక చోటనుండి మరొక చోటకు ప్రయాణించడానికి [ ] మరియు [ ] లాంటి వాహనాలను ఉపయోగిస్తాం. వస్తువులను సాగించడానికి [ ] [ ] మరియు [ ] లాంటి వాహనాలను ఉపయోగిస్తాం. దూరపు ప్రయాణానికి [ ] సుఖమయం, వేగంగా ప్రయాణించడానికి [ ] ఉపయోగకరం [ ]. ఎడారులలో ప్రయాణించడానికి ఉపయోగిస్తారు. దీనిని ఎడారి ఓడ అని పిలుస్తారు. నదులను దాటాలంటే [ ] ను ఉపయోగిస్తారు.

© KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

మీ ఊరి బస్సు నిలయంలో మీరు ఏమేమి చూశారో రాయండి.

_____

_____

_____

_____

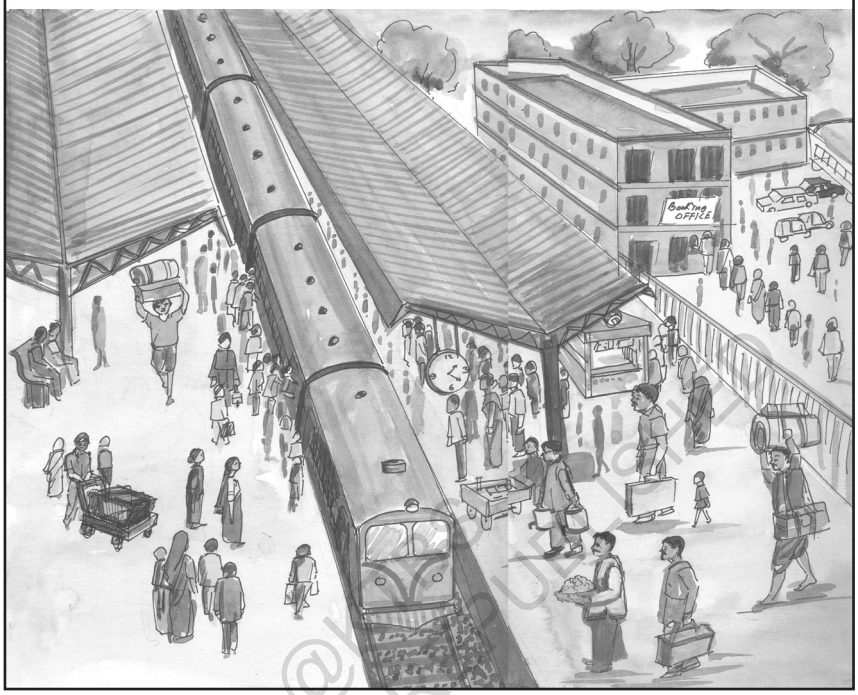
కార్యాచరణం :

మీరు చూసిన 2 వాహనాల సరళ చిత్రాలు గీచి, రంగులు వేయండి.

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

రైలు నిలయం

రైలు నిలయం శుభ్రతను కాపాడండి.

- మీ ఊరిలో రైలు నిలయం ఉన్నదా?
- మీరు రైలు నిలయం చూశారా?
- మీరు రైలులో ప్రయాణం చేశారా?

చేసి-చూడండి

అగ్గిపెట్టె, శీతల పానీయాల బాటిళ్ళ మూతలు ఉపయోగించి, పెద్దల సహాయంతో రైలు మాదరిని తయారు చేయండి.

చదివి-తెలుసుకోండి

బస్సు మరియు రైలు నిలయంలో వివిధ పనులు చేయడానికి చాలామంది కార్మికుల అవసరం ఉంది. మనమంతా సుఖమయంగా ప్రయాణించడానికి వీరందరి సహకారపు అవసరం ఉంది.

NOT TO BE REPUBLISHED

కింది చిత్రాలలో ఎవరు ఏ పని చేస్తున్నారు? ఖాళీ స్థళంలో రాయండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

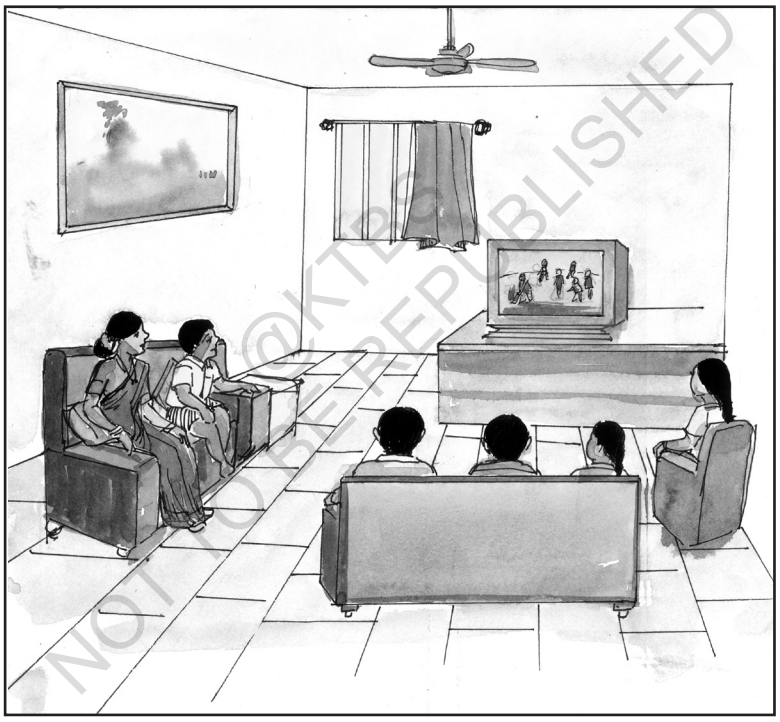
పాఠం -15

లేఖ సంవాదం

M3T4H1

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- సైగలు, అభినయం మొదలగువాటి ద్వారా భాష ఉపయోగించ కుండానే మాట్లాడుతారు.
- పత్రాల ద్వారా సంపర్కం చేయు విధానం, తపాలా కార్యాలయ కార్య కలాపాలను తెలుసుకుంటారు.

@KTRC NOT TO BE REPUBLISHED

వేసవి సెలవుల్లోని ఒక రోజు సంజయ్ ఇంట్లో కొంతమంది పిల్లలు టి. వి. లో క్రికెట్ చూడటానికి కలిశారు. ఆటకు మంచి కళవచ్చింది. రాహుల్ ద్రావిడ్ బ్యాట్ చేయుచుండిరి. హరభజన్ సింగ్ బంతి విసిరినారు. ద్రావిడ్ బ్యాట్‌ను లాగి బంతిని కొట్టాడు. బంతి బౌండరీ దాటింది. టి. వి. చూస్తున్న పిల్లలందరూ గట్టిగా చప్పట్లు కొట్టి సంతోషించారు. బాల సంజయ్ అంపైర్ చేస్తున్న సైగను చూశాడు.

సంజయ్ : సునీల్ అన్నా, అంపైర్ ఎందుకు చేయి పైకి ఎత్తినాడు.

సునీల్ : బంతి బౌండరి దాటి పడింది కదా. ఆరు రన్‌లు అయ్యాయి అని చూపించడానికి అంపైర్ ఆ సైగ చేశాడు.

సంజయ్ : మాటలలో చెప్పవచ్చు కదా?

ఉమ : ఇంత పెద్ద మైదానంలో ప్రజల అల్లరిలో ఏమీ వినబడదు. సైగలతో చూపించడం సులభం అందరికీ అర్థం అవుతుంది.

లూసి : మేమొక హోటల్‌కు భోజనం తినడానికి వెళ్ళింటిమి. అక్కడ కూడా సైగలు ఉపయోగించి చపాతి, అన్నం మొదలగు వాటిని తెమ్మని చెప్పుచుండిరి. ఇవి చూడటానికి మంచివి.

సల్మాన్ : అవును కొన్ని సార్లు భాష తెలియని చోట్ల, వ్యక్తులు దూరంగా ఉన్నప్పుడు, అల్లరి ఉన్నచోట సైగలు ఉపయోగపడుతాయి.

కార్యాచరణం :

- మీరు మాట్లాడకుండా సైగలు / సంజ్ఞల ద్వారా మిత్రులతో సంభాషించండి.

- సైగలు ఉపయోగించి కార్యాచరణాలు తెలపడం ప్రయత్నించడం. పిలవడం, రాయడం, పాట పాడటం, భోజనం తినడం, వస్తువులు తెచ్చునట్లు చూపించడం, వద్దు - కావాలి అని చూపించడం, పైన - క్రింద, అక్కడ - ఇక్కడ చూపించడం, నీరు త్రాగడం.

- ఈ సైగలను మీరు చేయండి, మీ స్నేహితులు మీరు చేయు సైగ ఏమని చెప్పనీయండి. మీరు క్రికెట్, ఫుట్‌బాల్ ఆటలను చూశారా? అక్కడ చేయు రెండు సైగలను మీ స్నేహితులకు పరిచయం చేయండి. ఈ సైగలు ఏమేమి చెప్పుతాయి? ఉదాహరణ : ఒక చేయి ఎత్తి ఒక వ్రేలిని పైకి పెట్టితే, క్రికెట్ ఆటలో ఔట్ అని అర్థం.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాడి-అనందించండి

భాష వద్దు, ఊరు వద్దు
సైగలు తెలుసుకో
దూరంగా ఉండనీ, అల్లరి ఉండనీ
సైగలు ఉపయోగించుకో

రమేశ్ : ఓహో ద్రావిడ్..... ఎంత బాగా సెంచురి చేశాడు కదా.

కరుణ : నాకు ద్రావిడ్ అంటే చాలా ఇష్టం.

సునీల్ : నాకూ అంతే. సెంచురి కొట్టినందుకు అతనికి అభినందనలు తెలుపుతూ లేఖ రాద్దాం?

అందరూ: ఓహో! అలాగే కానివ్వండి.

కరుణ : నేను రాస్తాను. మీరు ఏమి రాయాలో చెప్పండి

ఉమ : సరే, నీ చేతి రాత బాగుంటుంది.

కరుణ : ఎవరి దగ్గర తపాలా కార్డు ఉంది?

రీటా : మా ఇంట్లో ఉంది. ఇప్పుడే వెళ్ళి తెస్తాను. భోజన విరామ సమయంతో రాద్దాం.

(భోజన సమయం అయింది. క్రికెట్ విరామం)

సునీల్ : కరుణా, సరేరాయి, నేను చెప్పుతాను.

స్థళం :
తేది :

ప్రియమైన రాహుల్ ద్రావిడ్ అన్నకు నమస్కారం,

మేమంతా మూడవ తరగతి పిల్లలం రాయు లేఖ, నీవంటే మా కందరికీ ఇష్టం. నీవు ఎంత బాగా బ్యాటింగ్ చేస్తావు. నీవు సెంచురి కొట్టినందుకు మా అందరి నుండి అభినందనలు.

ఇట్లు మీ
మూడవ తరగతి పిల్లలు

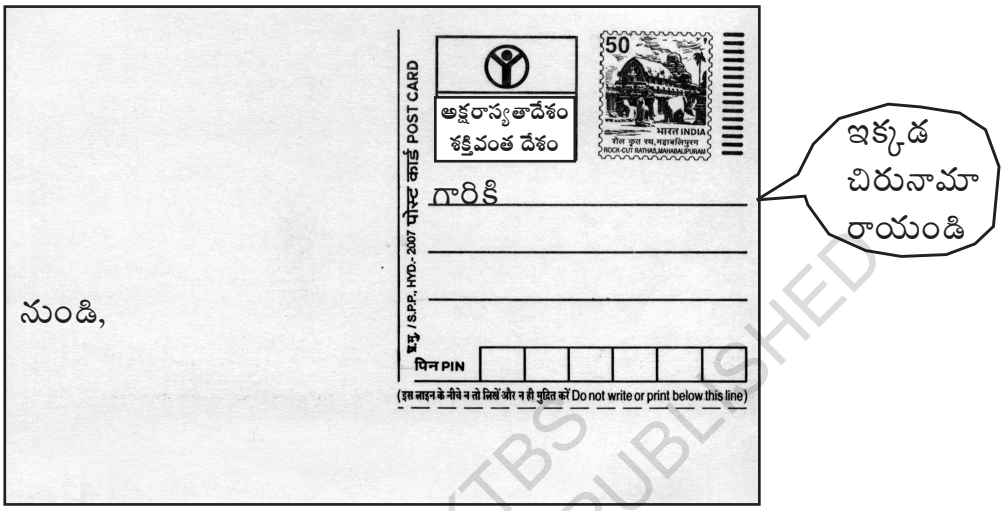
_____
_____
_____

© KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

సంజయ్ : ద్రావిడ్ చిరునామా తెలుసా?

సల్మాన్ : మా నాన్నగారి దగ్గర ఉంది. ఇప్పుడే తెస్తాను.

కరుణ : చిరునామా రాయనా?

ఉమ : మన చిరునామా రాయండి.

రీటా : సరే, లేఖ తయారు అయింది. దీనిని ద్రావిడ్‌కు పంపడం ఎలా?

సునీల్ : తపాలా పెట్టెలో వేద్దాం.

కరుణ : అయ్యో! అది ద్రావిడ్‌కి చేరడం ఎలా?

సల్మాన్ : ఇక్కడే తపాలా కార్యాలయం ఉంది. పెట్టె కూడా ఉంది. అందరూ వెళ్దాం. అక్కడ పత్రాన్ని (లేఖ) తపాలా పెట్టెలో వేద్దాం. తరువాత అది ద్రావిడ్‌కు ఎలా చేరుతుందో తపాలా సిబ్బందిని అడుగుదాం. (అందరూ అల్లరి చేస్తూ తపాలా కార్యాలయం వైపు వెళ్ళారు).

ఉమ : కరుణా, ఆ లేఖను ఇక్కడ ఉన్న తపాలా పెట్టలో వేయుము.

కరుణ : వేశాను.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

సునీల్ : (అరె, ఎవరో పెట్టెలో ఉన్న లేఖలన్నియు తీస్తున్నారె.) నీవెందుకు లేఖలన్నియు తీస్తున్నావు. మేము ద్రావిడ్‌కు లేఖ రాశాం. నీవు తీసుకుంటే ద్రావిడ్‌కు లేఖ చేరదు.

తపాలా సిబ్బంది

(పోస్ట్‌మ్యాన్) : చింతించవద్దు. నేనే పోస్ట్‌మ్యాన్. ప్రజలు తపాల పెట్టెలోవారు రాసిన లేఖలను వేస్తారు. నేను రోజూ వాటిని తీసుకొని తపాలా కార్యాలయానికి చేర్చుతాను. తపాలాకార్యాలయంలోపలికి వచ్చి అక్కడి పనులను చూడండి.

NOT TO BE REPUBLISHED

చూడండి, ఇది మీ ద్రావిడ్ లేఖ. దీని పైన స్టాంప్ వేస్తారు. చూడండి. ఈ లేఖలన్నియు బెంగుళూరుకు వెళ్ళాల్సినవి. వీటిని రైలులో పంపుతాం. అక్కడ చిరునామా ఆధారంగా లేఖలను విభజించి, ఆయా లేఔట్ (వీధి)లకు సంబంధించిన లేఖలను తపాలా సిబ్బంది తీసుకొని ఇంటింటికి చేర్చుతారు.

సునీల్ : ద్రావిడ్‌కు లేఖ ఎప్పుడు చేరుతుంది?

పోస్ట్‌మ్యాన్ : మూడు రోజులు పడుతుంది.

సంజయ్ : అయ్యో రేపే చేరదా?

పోస్ట్‌మ్యాన్ : అక్కడ చూడండి. శీఘ్ర తపాలా సౌకర్యం. అదే 'స్పీడ్ పోస్ట్' అక్కడ ఇస్తే, ఆ లేఖ విమానం ద్వారా వేగంగా చేరుతుంది. అయితే దానికి ఎక్కువ వెల ఇవ్వాలి. తపాలా కార్యాలయం కాకనే కొన్ని సంస్థలు శీఘ్ర తపాలా సౌకర్యం పొందినాయి. 'కొరియర్' తపాలా గురించి విన్నారు కదా.

రీటా : ఓహో.... మొన్న నా పుట్టిన రోజు పండుగకు మా అవ్వ డబ్బు కూడా తపాలా ద్వారానే పంపినారు. పోస్ట్‌మ్యాన్ దానిని ఇంటికి చేర్చినాడు.

పోస్ట్‌మ్యాన్ : అది మని ఆర్డర్ లేఖలాగా డబ్బును కూడా తపాలా ద్వారా వేరే ఊర్లకు పంపవచ్చు. అలాగే పుస్తకాలు, ఇంకా ఇతర వస్తువులను కూడా పంపవచ్చు. దీనిని పార్సల్ అంటారు.

సునీల్ : మూడు రోజుల లోపల మా లేఖ ద్రావిడ్‌కు చేరుతుంది కదా ఫోస్ట్ మ్యాన్ అన్నా.

పోస్ట్‌మ్యాన్ : ఔను పిల్లలూ చింతించవద్దు.

కరుణ : ఇప్పుడు భోజన విరామం ముగిసి ఉంటుంది. క్రికెట్ చూడాలి రండి వెళ్దాం.

(పిల్లలందరూ అల్లరి చేస్తూ తపాలా కార్యాలయంనుండి పరుగెత్తివచ్చి టి. వి. ముందర మళ్ళీ కూర్చొన్నారు.)

లేఖలను ఎందుకు రాస్తారు?

© NTBS NOT TO BE REPUBLISHED

మీరు ఎవరికైనా లేఖ రాశారా? ఔను, అంటే ఎవరికి? ఎందుకు?

_____

_____

_____

కార్యాచరణం : మీ మిత్రులకు / అవ్వ, తాతలకు / ఇష్టమైన వ్యక్తులకు లేఖ రాయండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చేసి-చూడండి

మీరు మీ ఊరి తపాలా కార్యాలయానికి వెళ్ళి, మీరు రాసిన లేఖను తపాలా పెట్టెలో వేయండి. తరువాత తపాలా కార్యాలయం లోపలికి వెళ్ళి అక్కడ చేయు పనులను చూడండి.

మీరు సందర్శించిన తపాలా కార్యాలయం గురించి రాయండి.

_____

_____

_____

_____

_____

కింది చిత్రాలు గమనించి, సరియైన క్రమసంఖ్య వేయండి. ఇవ్వబడిన ఉదాహరణలను గమనించండి.

1

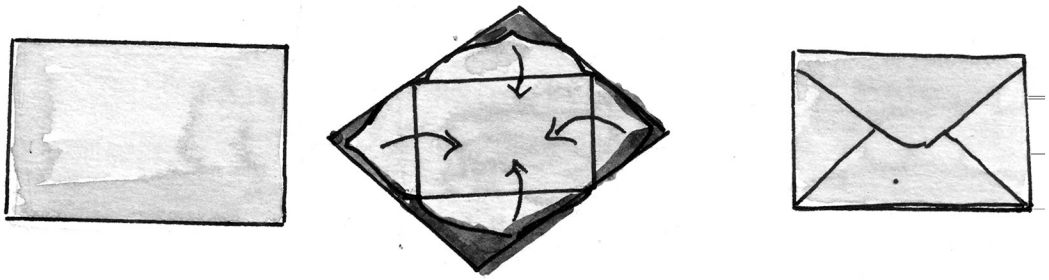

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చేసి-చూడండి

తెల్ల కాగితంతో తపాలా కవరు తయారు చేయండి.

మీరు తయారు చేసిన కవరులో మీరు పంపవలసిన వారి పేరు, చిరునామా రాయండి. మీరు రాసిన లేఖను అందులో పెట్టండి. కవరును మూసి అతికించండి. తరువాత దానిపైన ₹ 5 విలువ గల తపాలా బిళ్ళను అతికించండి. ఆ తరువాత తపాలా పెట్టెలో వేయండి.

©KSEBS NOT TO BE REPUBLISHED

తపాలా బిళ్ళ అతికించనిచో ఏమవుతుంది. ఉపాధ్యాయులను, పెద్దలను అడిగి తెలుసుకోండి.

కార్యాచరణం : ప్రముఖ వ్యక్తులు, ప్రాణులు, సస్యాల చిత్రాలు గల ప్రత్యేక తపాలా బిళ్ళలను మీరు చూసి ఉండవచ్చు. రక - రకాలైన తపాలా బిళ్ళలు ఉంటాయి. ఇలాంటి ప్రత్యేక తపాలా బిళ్ళలను సేకరించు అలవాటు పెంచుకోండి. సంగ్రహించిన తపాలా బిళ్ళలను ఒక పెద్ద కాగితంలో అతికించి, వాటి గురించి ఒకట్రెండు వాక్యాలు రాయండి.

పాఠం -16

దీపా వంశ వృక్షం

I9V3A2

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- మూడు తరాల సభ్యుల సంబంధాలను తెలుసుకోగలరు సులభ వంశవృక్షం గీస్తారు.
- కుటుంబ సభ్యుల భౌతిక మరియు వంశ పారంపర్య లక్షణాలకు గల సంబంధాన్ని గుర్తిస్తారు.
- తల్లి - బిడ్డ సంబంధం తెలుసుకుంటారు.

@KTES BE REPUBLISHED

వేసవి సెలవులలో రాజు, దీపా తమ తాతగారి ఊరికి వచ్చారు దీపా, రాజు, అమ్మ, అవ్వ ప్రక్క ఊరిలో జరుగుతున్న నామకరణ మహోత్సవానికి వెళ్ళారు. అక్కడ చాలామంది కలిశారు. దీపా ఉయ్యాలలో ఉన్న చిన్న పాపను చూసింది.

దీపా : అమ్మా, ఆ పాప ఎవరు?

అమ్మ : దీపా, ఆ పాప రాధ మరియు రాజీవ్‌ల బిడ్డ. నీవు చిన్నగా ఉన్నప్పుడు నువ్వు, ఇలా ఊయలలో పడుకుని వుండేదానివి.

ఉయ్యాలలో ఉన్న పాప ఏడవటం ప్రారభించింది. ఏడుస్తున్న పాపను రాధ ఎత్తుకొని పాడింది.

అమ్మలాల పోసింది, ఊయలలో ఊపింది
జోలపాట పాడింది, నన్ను నిద్ర పుచ్చింది.

కార్యాచరణం : రాధా పాపను ఎలా సమాధాన పరచినదో మూకాభినయం చేసి, చూపించండి.

ఇలాంటి పాటలు మీకు తెలుసా? పాడి చూపండి. పెద్దలు లేదా ఉపాధ్యాయుల నుండి ఇలాంటి మరి కొన్ని పాటలు నేర్చుకోండి.

కింది చిత్రాలు గమనించండి. తల్లి తన బిడ్డకు ఎలా సహాయపడుతుందో? చెప్పండి.

పై సన్నివేశాలన్నింటిలో తల్లి తన బిడ్డకు లేదా శిశువుకు ప్రేమ, పోషణ, రక్షణ, ఆహారం మొదలగు అవసరాలను సమకూర్చుతుంది.

నామకరణోత్సవం ముంగించుకొని వచ్చేటప్పుడు దారిలో అవ్వ స్నేహితులు కలిసి, అవ్వను మాట్లాడించారు. రాజును చూసి ''ఇతడు తన తాతలాగనే ఉన్నాడే.'' కండ్లు, వెడల్పైన నుదురు, పొడవైన ముక్కు అన్ని కూడా తాతను

© @KTRS TO BE PUBLISHED

పోలి ఉన్నాయని అన్నారు. అప్పుడు దీపా, " నేను అమ్మలాగా ఉన్నానని" అందరూ చెప్పుతారు. చూడండి. నాకూ ఉంగరపు కేశాలు అమ్మకూ ఉంగరపు కేశాలు అనింది.

- మీరు మీ కుటుంబంలోని ఎవరి పోలికతో ఉన్నారు? బాగా గమనించి వారి పేర్లు రాయండి. వారు నీకేమి అవుతారు చెప్పండి.

_____ _____

- మీ కుటుంబం వారిలో కనిపించు ఒకే విధమైన లక్షణాలను (పోలికలు) గుర్తించి పట్టీ చేయండి.

ఉదాహరణ : నా రంగు నాన్న రంగు ఒకటే

_____

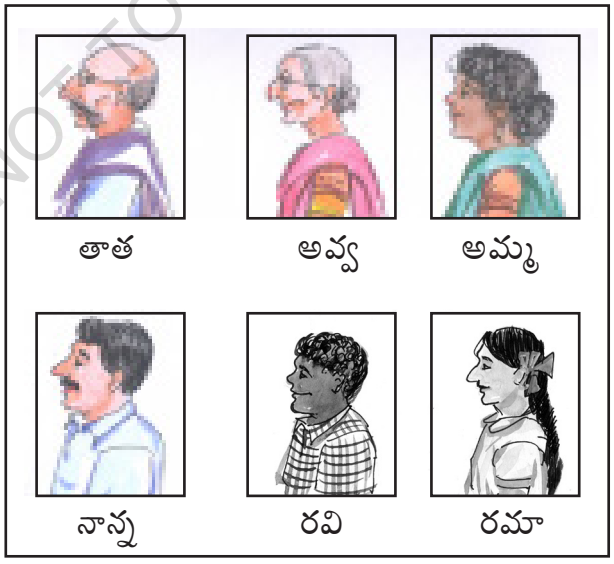
_____

_____

_____

_____

- కింద ఒక కుటుంబం చిత్రం ఉంది. ఈ చిత్రంలో ఉన్న సభ్యులలో కనిపించు పోలికలను గుర్తించి రాయండి.

NOT TO BE REPUBLISHED @KTBS

చదివి-తెలుసుకోండి

పిల్లలు, తాత, అవ్వ, తండ్రి, తల్లి మరియు కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులను పోలి ఉంటారు. సామాన్యంగా ఒకే కుటుంబ సభ్యులలో కేశాలు, శరీర రంగు, కండ్లు, చెవులు, ముక్కు, నడక, నవ్వే విధానం మొదలగు వాటి లో పోలికలు కనబడవచ్చు.

అక్కడ పేటనుండి వస్తున్న తాత రామప్ప కలిశాడు. తాత పిల్లలను పిలుచుకొని, తోటకు వెళ్ళాడు.

దీపా : "తాతా నీకు పిల్లలు ఎంతమంది." అని అడిగింది.

తాత పిల్లలకు తన కుటుంబం గురించి తెలిపాడు.

తాత : "దీపా, మీ అవ్వ పుట్టమ్మ. మాకు ఇద్దరు పిల్లలు. వారే మీ నాయన సుబ్బణ్ణ మరియు మీ అత్త లీలా. మీ నాయనకు మీరిద్దరు పిల్లలు. నేను మీ అవ్వ, మీ నాయన, అమ్మ, నీవు మరియు రాజు, ఇలా మా నుండి మీ వరకు మూడు తరాలు అయింది."

దీపా : తాతా, నీవు ఏమి చెప్పావో అర్థమే కాలేదు.

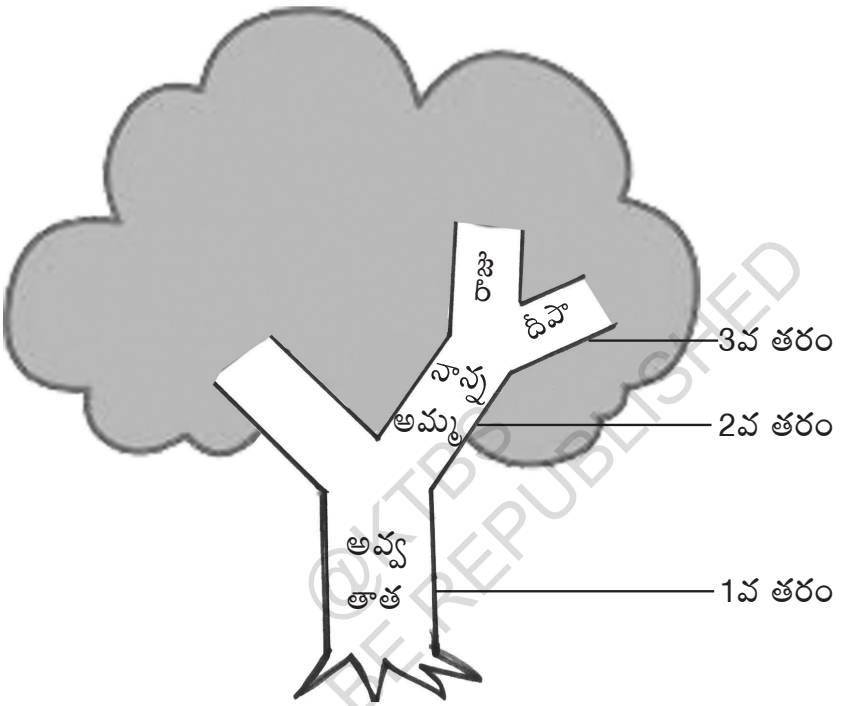
రాజు : "దీపా నాకు పాఠశాలలో తరాల (వంశాలు) గురించి చెప్పారు. దీనిని సులభమైన వంశవృక్షం రాసి, చూపవచ్చు. ఇంటికి వెళ్ళాక తాత చెప్పిన విషయాలను రాసి, చూపుతాను. అప్పుడు నీకు అర్థం అవుతుంది."

పిల్లలు ఇంటికి వెళ్ళారు.

TO BE REPUBLISHED @KTRS

దీపా : రాజు, ఇప్పుడు వంశ వృక్షం అని చెప్పావు కదా. దానిని రాసి చూపించు. తీసుకో, ఈ పెన్సిల్, కాగితం.

రాజు : అందుకే దీనిని వంశవృక్షం అంటారు.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

దీపా : అరె, ఇదొక వృక్షంలాగా ఉంది.

రాజు : అందుకే దీనిని వంశవృక్షం అంటారు.వంశం అనగా కుటుంబం, వృక్షం అనగా చేట్టు

ఇది రాజు కుటుంబ సులభమైన వంశ వృక్షం.

మీ ఇంట్లో ఎవరెవరు ఉన్నారు?

_____ _____ _____

_____ _____ _____

మీ ఇంటి పెద్దలనుండి అవ్వ తాతల గురించి తెలుసుకోండి. రాజు చూపినట్లుగా మీ అవ్వ తాతలనుండి మీ వరకుగల మీ కుటుంబ సులభమైన వంశవృక్షం గీయండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం : మీ స్నేహితులు రాసిన వారి కుటుంబ వంశవృక్షం గమనించండి. ఏమి వ్యత్యాసమున్నదో చూడండి. తరగతిలోని మీ స్నేహితులతో చర్చించండి.

దీపా : తాతా, నీవు తోటలో ఒక పెద్ద వృక్షాన్ని చూపించావు కదా?

తాత : హా! అది నేను చిన్నగా ఉన్నప్పుడు నాటినది. ఎంత పెద్దదైనది.

రాజు : దాని ప్రక్కన మరొక వృక్షం కూడా ఉంది తాతా.

తాత : అది మీ నాన్న చిన్నగా ఉన్నప్పుడు నాటినది. అది కొద్దిగా చిన్న వృక్షం బాగా పెరిగింది.

రాజు : తాతా, నేను దీపా రేపు ఈ వృక్షాల దగ్గరే మరొక మొక్క నాటుతాం.

తాత : మంచిది రాజు అది తరువాత మీలాగనే పెరగనీయండి.

పాఠం -17

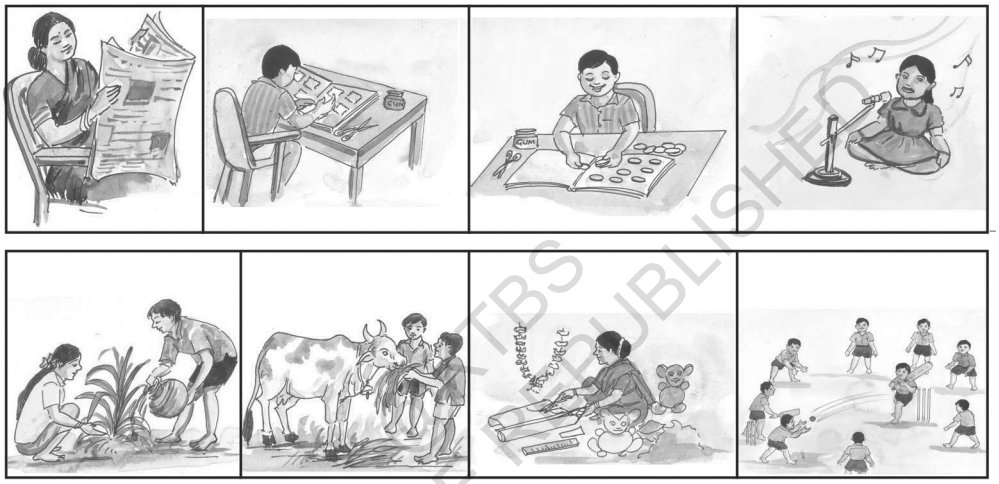
నా అలవాట్లు

P6L7C4

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- విలువలు మరియు అలవాట్లపై కుటుంబం, మిత్రుల ప్రభావాన్ని గమనిస్తారు.

కింది చిత్రాలను గమనించండి.

చిత్రాలలో గల వారు ఏమి చేస్తున్నారు?

_____ _____

_____ _____

_____ _____

_____ _____

చదివి-తెలుసుకోండి

- ఖాళీ సమయాలలో మీకు ఇష్టమైన, ఆసక్తిగల అభ్యాసాలను చాలామంది రూఢీ చేసుకుంటారు. ఇవే అలవాట్లు. ఉదాహరణకు పుస్తకాలు, పత్రికలు చదవడం, తపాలా బిళ్ళలు సేకరించడం, పాడటం, పెరటితోట పనులు చేయడం మొదలగునవి.

NOT TO BE REPUBLISHED © SCERT TBS

1. మీరు ఖాళీ సమయాలలో ఏమి చేస్తారు? మీ అలవాట్లు ఏమిటి?

_____

2. మీ కుటుంబ సభ్యుల అలవాట్లను గమనించి, వాటిని కింద రాయండి.

_____

_____

3. మీ స్నేహితుల అలవాట్లను గమనించి, రాయండి.

_____ _____

_____ _____

4. మీ అలవాట్లు, మీ కుటుంబ సభ్యులు, స్నేహితుల అలవాట్లు ఒకటిగా ఉన్నాయా లేదా వేరేలా ఉన్నాయా? ఒకటేగల, వేరుగా గల అలవాట్లను ఈ కింది చదరాలలో రాయండి.

ఒకే అలవాట్లు	వేరే అలవాట్లు

5. మీ రెందుకు ఈ అలవాట్లను ఎన్నుకొన్నారు?

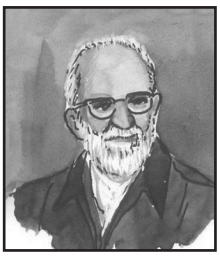
చదరంలో ఇవ్వబడిన జవాబులలో మీ జవాబుకు (✓) గుర్తు వేయండి.

చాలా ఇష్టం	అనుకూలం / అవకాశం	సంతోషం /మనోరంజనం

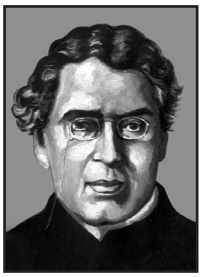
కుటుంబ సభ్యుల అలవాట్ల ప్రభావం	స్నేహితుల అలవాట్ల ప్రభావం	ఉపాధ్యాయులు / పెద్దల మార్గదర్శనం

@KIBS NOT TO BE REPUBLISHED

చదివి-తెలుసుకోండి

పది సంవత్సరాల బాలుడు సలీం కింద పడిన పక్షిపిల్ల "పిచ్చుక" అని తెలుసుకున్నాడు. పక్షిపిల్లను తన చేతులతో ఎత్తి చూశాడు. అప్పుడు దాని ఎదపైన ఉన్న పసుపురంగు చూశాడు. ఆ పక్షి పిచ్చుక కాదు అని తెలుసుకున్నాడు. అతనికి అది ఏ పక్షి అని తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కలిగింది. అతని పినతండ్రి అమీరుద్దీన్ ముంబైలో ఉన్న పక్షులు, ప్రాణులను అధ్యయనం చేయు " నేచురల్ హిస్టరి సొసైటి"కి పిలుచుకొని వెళ్ళాడు. బాలుడు అక్కడి పనులకు ప్రభావితుడయ్యాడు. పక్షులను చూసే అలవాట్లను పెంచుకున్నాడు. ఇదే అలవాటు పెద్దవాడయ్యే కొద్దీ పెరిగింది. ఈ బాలుడు తరువాత పక్షుల అధ్యయనకారుడిగా రూపించబడి, పక్షుల గురించి చాలా అధ్యయనాలు చేసి, పుస్తకాలు రాశాడు. ఇతడే ప్రసిద్ధి చెందిన పక్షిప్రేమి పద్మశ్రీ సలీం అలి.

జగదీశ్ అను బాలునికి తాను చూసిన మొక్కలు మరియు ప్రాణుల జీవన విధానమును తెలుసుకోవడంలో చాలా ఆసక్తి. అతడే అనేక మొక్కలను పెంచాడు. జగదీశ్ అలవాటును ఇతని తల్లిదండ్రులు ప్రోత్సహించారు. సరియైన మార్గదర్శనంతో మొక్కలు, వృక్షాలను భాగా అధ్యయనం చేసి ప్రఖ్యాతుడయ్యాడు. మొక్కలు, వృక్షాలూ నొప్పులు, బాధ అనుభవిస్తాయని ప్రపంచానికి చూపించాడు.ఈ బాలుడే ప్రఖ్యాత సస్య విజ్ఞాని **డా. జగదీశ్ చంద్రబోస్**.

వీరు అలవాట్లనే వృత్తిగా స్వీకరించి కీర్తికెక్కారు. ఆసక్తితో, పరిశ్రమతో, కుటుంబ సభ్యుల సహకారం మరియు మార్గదర్శనంతో ఇది సాధ్యమయింది.

కార్యాచరణం : మీ పెద్దలు, ఉపాధ్యాయుల నుండి ఇలాంటి ఉదాహరణలను అడిగి తెలుసుకోండి. మీరు తెలుసుకున్న ఇలాంటి కథలను తరగతిలో చెప్పండి.

© SCERT TELANGANA NOT TO BE REPUBLISHED

మీరు మీ కుటుంబంలోని ఎవరిలా ఉండటం ఇష్ట పడుతారు? ఎందుకు?

_____

_____

మీకు ఇష్టమైన అలవాట్లు ఇక్కడ రాయండి.

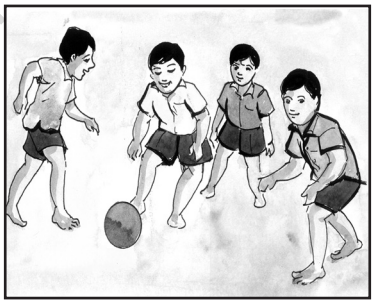
_____

_____

మీకు ఇష్టమైన అలవాట్లను కొనసాగించడానికి కుటుంబ సభ్యులు, పెద్దలు, ఉపాధ్యాయుల మార్గదర్శనం పొందండి. వీటితో పాటు మంచి అలవాట్లు అలవరచుకోండి.

కింద ఇవ్వబడిన చిత్రాలు చూడండి. వీటిలో వేటిని మీరు చేస్తారు? వాటికి (✓) వేయండి. ఎందుకు చేస్తారో చెప్పండి.

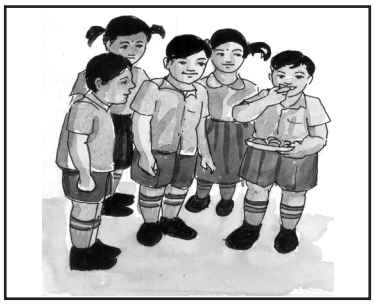

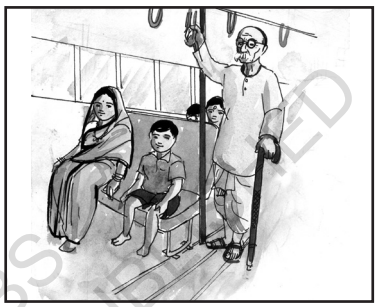

@KSBS NOT TO BE REPUBLISHED

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

- మీరు చేసిన ఏవైనా ఐదు మంచి పనులు రాయండి. ఇవి ఎలా మంచివో చెప్పండి.

_____

_____

_____

_____

_____

చదివి-తెలుసుకోండి

నన్ను ఆలింగనం చేసుకోండి

సాల్కణి అను చిన్న గ్రామం, మన రాష్ట్రంలోని శిరసి తాలూకాలో ఉంది. ఈ గ్రామం చుట్టు ప్రక్కల అడవి ఉంది. ఒక రోజు అడవిలోని చెట్లను కొయ్య (నరక)డానికి పట్టణ ప్రజలు వచ్చారు. విషయం తెలుసుకొన్న గ్రామస్తులు అడవివైపు పరుగెత్తారు. ఆ అడవిలోని ఒక్కొక్క చెట్టును ఒక్కొక్కరు ఆలింగనం చేసుకొని నిలబడ్డారు. చెట్టు నరకడానికి వచ్చిన వారు దీనిని చూసి, చెట్లు నరకకుండా వెళ్ళిపోయారు. వృక్షాలను ఆలింగనం చేసుకున్న గ్రామస్తులు అడవిని కాపాడినారు.

అడవిని కాపాడండి, పెంచండి, మితంగా ఉపయోగించండి.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

ఖాళీలను సరియైన పదాలతో పూరించండి.

1. సాల్కణి గ్రామం చుట్టూ _____ ఉంది.

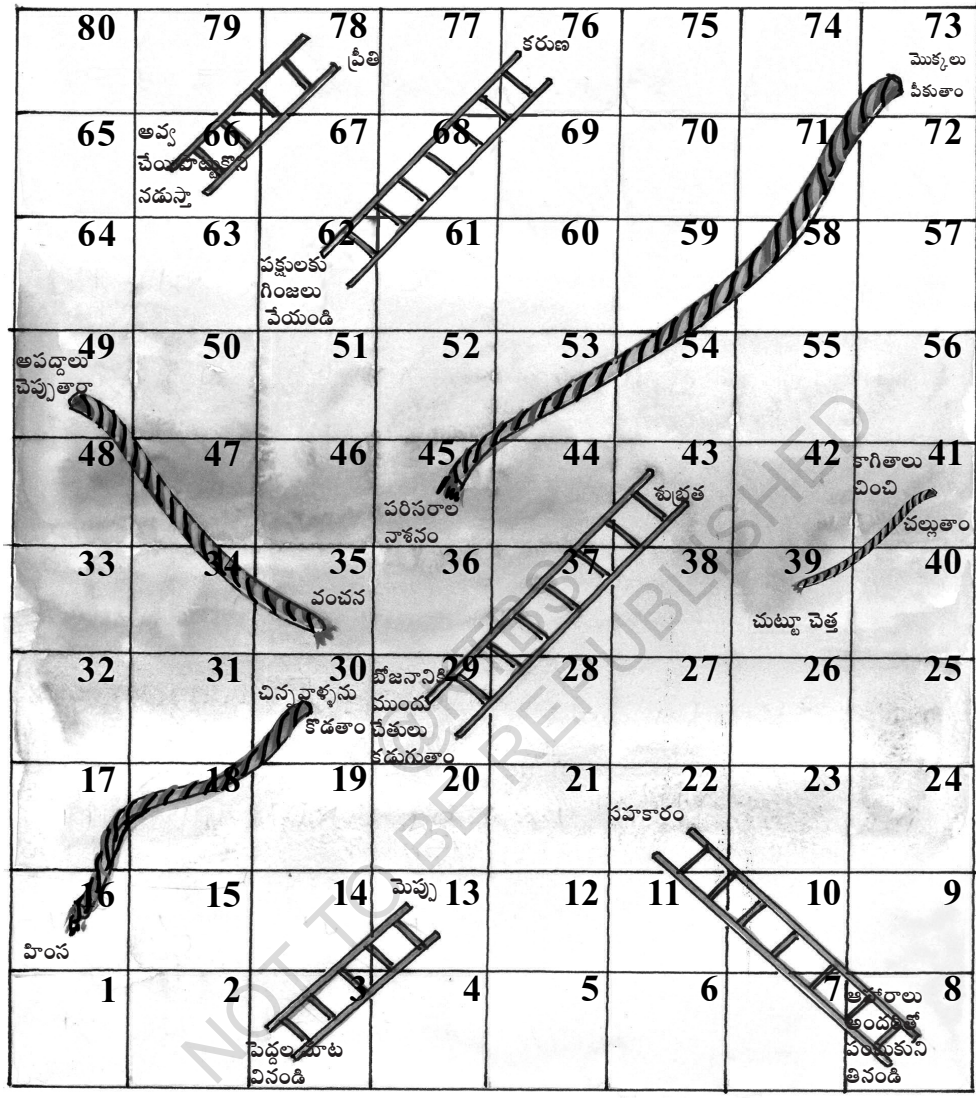
2. పట్టణ ప్రజలు అడవి చెట్లను _____ వచ్చారు.

3. గ్రామస్తులు చెట్లను _____.

4. గ్రామస్తులు చెట్లను ఆలింగనం చేసుకొని _____ కాపాడినారు.

5. అడవిని _____ _____ పెంచండి.

మీరు మంచి బాలుడు / బాలకి కావలెనా? ఎలా? ఆడి తెలుసుకోండి.

పాచికలు మరియు రాళ్ళతో ఆట ఆడండి. పాచికలు వేసినప్పుడు వచ్చిన సంఖ్యయంత గదులను లెక్కించి, రాయి పెట్టండి. నిచ్చెన గల గదికి మీ రాయి వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఏమి రానినదో, చదివి పైకి ఎక్కండి. పగ్గం పై తుదికి గల గదికి మీ రాయి వచ్చినప్పుడు కిందికి దిగండి. ఎందుకో చదివి తెలుసుకోండి. చదివిన మంచి అంశాలను మీరు అలవరచుకున్నచో మీరు మంచి బాలుడు/ బాలకి అవుతారు. ఆటలు ఆడండి. మంచివే చేయండి.

NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం -18

వీరూ మనలాగనే

F4T6N4

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- విశేష అవసరాలు గల వారి గురించి సంవేదనా శీలులై సహాయపడు మనోభావాలు పెంచుకుంటారు.

ఇక్కడ మూడు సందర్భాలను చూపడమైనది. ఈ సందర్భాలలో మీరు ఉన్నచో ఏమి చేస్తారు?

_____

_____

_____

ఆశా మరియు లతా స్నేహితులు. వీరు మూడవ తరగతి చదువుతున్నారు. లతాకు కండ్లు కనపడవు. బ్రైల్ లిపిగల పుస్తకాలను చదివి, బ్రైల్ అక్షరాలలో రాస్తుంది. పాటలు బాగా పాడుతుంది. ఈమె పనులలో ఆశా మరియు తరగతి మిగతా అందరూ సహాయపడుతారు. ఈమె చాలా సంతోషంగా పాఠశాలకు వస్తుంది.

- మీరు లతా సేహితుడు / స్నేహితురాలయితే ఆమెకు ఏఏ పనులలో సహాయపడుతారు?

_____ _____

_____ _____

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చదివి-తెలుసుకోండి

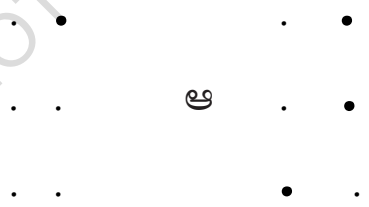

బ్రైల్ : మూడు సంవత్సరాల చిన్న బాలుడొకడు తనకు ఇష్టమైన చూపైన వస్తువుతో ఆటలాడుకుంటుండగా, ఆ వస్తువు చూపైన తుదులు అతని కండ్లకు గుచ్చు కొన్నాయి. దీనివల్ల అతడు తన దృష్టి పోగొట్టుకున్నాడు. చదవాలనే ఆశ కలిగిన బాలునికి దీనివల్ల చదవడానికి సాధ్యంకాలేదు. ఇతడు పెరిగినకొద్దీ చదువు గురించే ఆలోచించసాగాడు. చదవడానికి, రాయడానికి వేర్వేరు విధానాలను ప్రయత్నించాడు. చివరకు అక్షరాలను ముట్టి తెలుసుకొను విధానంతో చదవడం, రాయడం సాధ్యపడుతుందని కనుగొన్నాడు. దీనినే అభివృద్ధిచేసి, **దృష్టి సమస్యలు** కలవారు నేర్చుకోవడానికి అనుకూలం చేసిన వారే **లూయిస్‌బ్రైల్**. వీరు ఉపయోగించిన అక్షరాలే బ్రైల్ లిపి.

మందమైన పేపరుపైన గుచ్చు వస్తువుతో చుక్కలను వేస్తారు. తరువాత వీటిని త్రిప్పినప్పుడు చుక్కలు ఉబ్బి ఉంటాయి. ఇదే బ్రైల్. వీటిని ముట్టి చుక్కల సంఖ్య, వాటిని జోడించు విధానంనుండి కండ్ల సహాయం లేకున్ననూ అక్షరాలను గుర్తించవచ్చు.

చూడండి ఇక్కడ బ్రైల్‌లిపిలో **అ** మరియు **ఆ**

అ

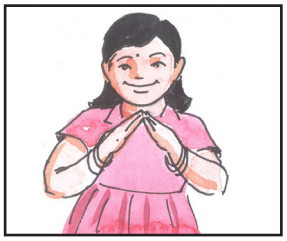
ఆ

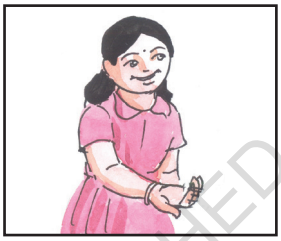
ఆరు చుక్కలలో 'అ' మరియు 'ఆ' గుర్తించబడినది. 'అ' లో చుక్కలలో ఒకటి ఎక్కువ ఉబ్బి ఉంటుంది. 'ఆ' లో మూడు చుక్కలు ఉబ్బి ఉంటాయి. ఈ విధంగా 6 చుక్కలలో అక్షరాలను గుర్తిస్తారు.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

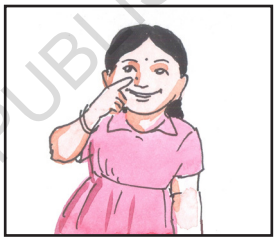
గీతా తెలివైన బాలకి. పాఠశాలలో ఈమె అందరితో కలసి ఆట్లాడుతుంది. ఈమెకు చెవులు వినపడవు, మాట్లాడటానికి మాటలూ రావు. ఈమె స్నేహితులు గీతా సైగలు తెలుసుకున్నారు.

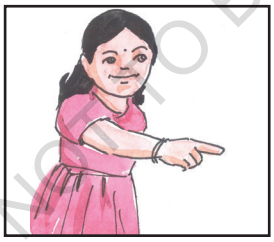
మీకు ఏమి కావాలో మీ స్నేహితులకు సైగల ద్వారా తెల్పడం ప్రయత్నించండి. ఈ సైగలు ఏమేమి తెలుపుతాయో ఊహించి రాయండి.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

- మనం కొన్ని సందర్భాలలో మాట్లాడకుండానే సైగల ద్వారా విషయాలను తెలుపుతుంటాం. అవి ఏవో కింద రాయండి.

ఉదాహరణ : ఉపాధ్యాయులు పాఠం చేయునప్పుడు మీ స్నేహితుడు/ స్నేహితురాలు మాట్లాడితే ఊరకే (నిశ్శబ్దం) ఉండటానికి చేయు సైగ - నోటిపైన ఒక వ్రేలు.

- కింది మాటలను చదివి, మూకాభినయం చేయండి.

నీరు కావాలి	భోజనం కావాలి	నిద్ర వస్తున్నది
గంట కొట్టండి	నాన్న వస్తున్నాడు	చేయినొప్పిగా ఉంది
బంతి ఆట్లాడు	పగ్గం ఆట్లాడు	నేను నృత్యం చేస్తాను

@KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

రవికి నడవడానికి కాలికి ఇబ్బందిగా ఉంది. అతడు అలాగే పాఠశాలలో చేరినాడు. రవి మీ పాఠశాలలో చేరితే, మీరు అతనికి ఎలా సహాయపడగలరు?

_____

_____

_____

_____

మీ చుట్టుప్రక్కల గమనించండి. మనలాగనే ఉన్న చాలామందికి శారీరక సమస్యలు ఉండటం చూసి ఉంటాం. వీరికి విశేష సౌకర్యాలు, అవసరాలు కావాలి. వారి పనులకు సహాయం కావాలి అందుకు స్నేహితుల సహకారం ముఖ్యం.

ప్రత్యేక అవసరాలు గల చాలామంది తమ శ్రమ మరియు ఆసక్తితో చాలా సాధనలు చేశారు. పేరు పొందారు. అలాంటి వ్యక్తుల గురించి పెద్దలనుండి అడిగి తెలుసుకోండి. అలాంటి ఒక వ్యక్తి గురించి 4 వాక్యాలు చెప్పండి.

చదివి-తెలుసుకోండి

డా. పుట్టరాజ గవాయి

కళలు, సాహిత్యం, సంగీతం, నాటకాల ద్వారా పేరు పొందిన వ్యక్తి **డా. పుట్టరాజు గవాయి.**

బాల్యంలోనే తన రెండు కండ్లను పోగొట్టుకున్న గవాయిగారు, పంచాక్షరి గవాయిగారి శిష్యుడైనారు. బ్రైల్ లిపి నేర్చుకున్న వీరు 64 కంటే ఎక్కువ కృతులు రాశారు. ప్రఖ్యాత గాయకులైన వీరు సంగీత సాధనలన్నింటిని (వాద్యాలను) వాయించేవారు. వీరి దగ్గర 15వేల కంటే ఎక్కువ మంది విద్యార్థులు నేర్చుకున్నారు. వీరు 2010లో స్వర్గస్థులైనారు. వీరు సమాజానికి చేసిన సేవ అపారమైనది.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం -19

జాతర వచ్చింది జాతర

J8B9Z4

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- సముదాయంలో జరుగు పండుగలు, వేడుకలు, జాతరలలో పాల్గొంటారు మరియు అక్కడ కనిపించు పరస్పర సహకారమును గుర్తిస్తారు.

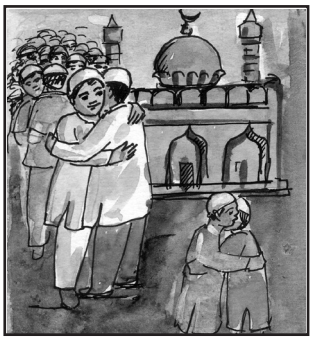
నా పేరు రమేశ్. మాకు దీపావళి పెద్ద పండుగ. ఈ పండుగను మూడు రోజులు ఆచరిస్తాం. మొదటి రోజు నరక చతుర్దశి. రెండవ రోజు గోపూజ, లక్ష్మీపూజ. మూడవ రోజు బలిపాడ్యమి. ఈ మూడు రోజులు ఇంటిలో దీపాలు వెలిగించి, మిఠాయిలు (తీపు) తిని, టపాకాయలు పేల్చుతాం. ఈ పండుగ వస్తే మాకు చాలా ఖుషి.

@KTBS NOT TO BE PUBLISHED

నా పేరు నగీనా. మాకు రంజాన్ ముఖ్యమైన పండుగ. రంజాన్ నెలలో పగటిపూట ఉపవాసం ఉండి, చివరి రోజు పండుగ ఆచరిస్తాం. ఆ రోజు మా ఇంటిలో చాలా రకాల తిండి పదార్థాలు మరియు తీపు (మిఠాయిలు) చేస్తారు. స్నేహితులు, చుట్టు ప్రక్కల ఇండ్లవారు శుభం కోరుతారు.

మేము సంతోషిస్తాం

నా పేరు రాబిన్. మాకు క్రిస్‌మస్ పెద్ద పండుగ. ఈ పండుగ రోజు క్రిస్‌మస్ వృక్షాన్ని (బొమ్మలు పూసిన ఒక రకమైన చిన్న వృక్షం) అలంకరించి, దానికి కానుకలను వ్రేలాడదీస్తాం. స్నేహితులు, బంధువులు ఈ పండుగ రోజు మా ఇంటికి వస్తారు. శుభాశయ పత్రాలను, మిఠాయిలు (తీపు) పంచి, సంతోషపడుతాం.

రమేశ్, నగీనా, రాబిన్‌వారి ఇండ్లలో ఆచరించు పండుగల గురించి చెప్పారు. మీ ఇంటిలో ఏఏ పండుగలను ఆచరిస్తారు?

_____ _____ _____

_____ _____ _____

పండుగ రోజు మీరు మీ ఇంటిని ఎలా అలంకరిస్తారు? ఏఏ పనులు చేస్తారు?

_____

_____

మీ ఇంటిలో ఆచరించు ఒక పెద్ద పండుగ గురించి 4 వాక్యాలు రాయండి?

_____

_____

_____

_____

© NOT TO BE REPUBLISHED

పండుగల రోజు జరుగు ప్రత్యేక వినోదపు కార్యక్రమాలను పట్టీ చేయండి. వాటిని ఎవరు, ఎక్కడ చేస్తారో రాయండి?

కార్యక్రమం	ఎవరు?	ఎక్కడ?

పండుగ రోజు మీ ఇంటికి ఎవరెవరు వస్తారు?

_____

మీ ఇంటిలో ఏఏ తిండి పదార్థాలు చేస్తారు?

_____

_____

మీకు ఏఏ వంట (తిండి) ఇష్టం. ఎందుకు? మీ స్నేహితులతో చెప్పండి.

_____

చదివి-తెలుసుకోండి

కుటుంబ సభ్యులు, బంధువులు, స్నేహితులు మరియు చుట్టు ప్రక్కల వారిని పండుగలు కలుపుతాయి.

మీ ఇంటిలో ఆచరించు పండుగల గురించి తెలుసు. మీ ఊరి ప్రజలందరూ కలసి ఆచరించు పండుగలు ఏవి? ఇక్కడ రాయండి.

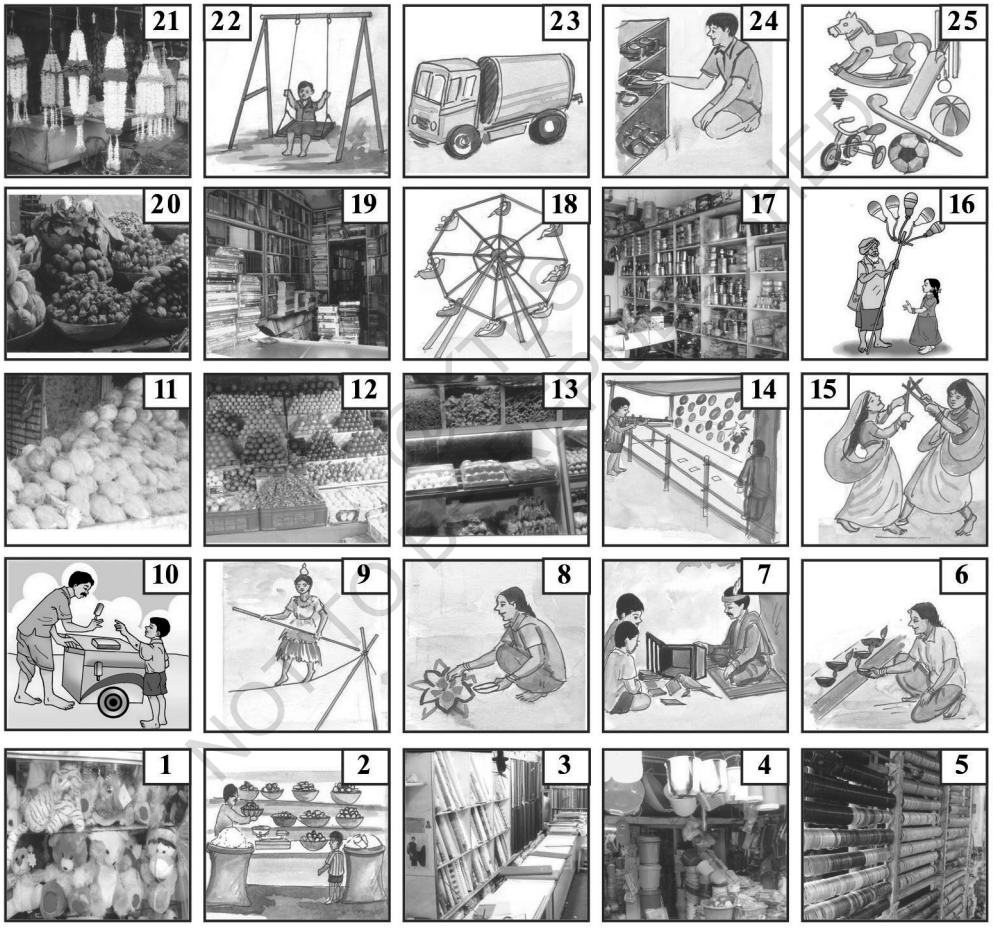
_____, _____, _____, _____ .

_____, _____, _____, _____ .

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

ఆటలు-ఆడండి

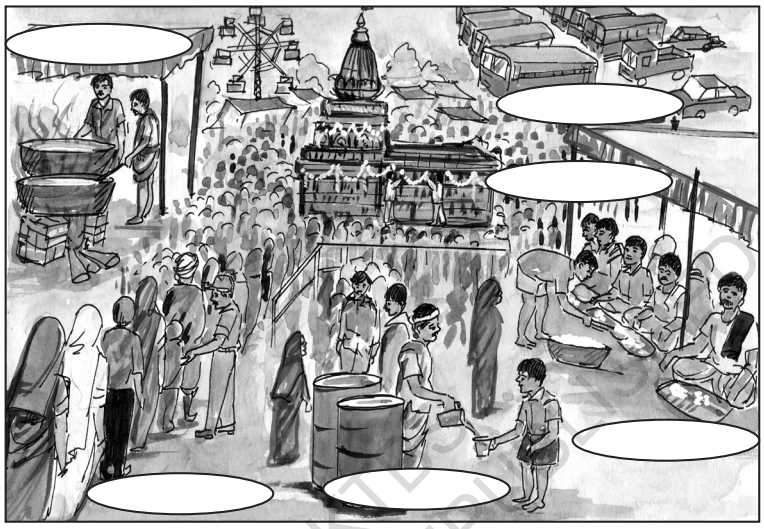
ఆటలు ఆడండి, జాతరలు చూడండి. కింది చిత్రంలో 25 గదులు ఉన్నాయి. పాచికలు వేయండి. మీ రాయి (జరపండి). మీ రాయి పెట్టు చదరంలోని చిత్రం చూడండి. అది ఏమని మీ నోటు పుస్తకంలో రాయండి. ఏ చదరాలకు మీ రాయి వెళ్ళలేదో చివరిలో రాయండి. స్నేహితులతో ఈ ఆట ఆడండి.

మీ ఊరిలో ఏ జాతర జరుగుతుంది?

మీరు చూసిన జాతరల గురించి చెప్పండి.

కింద ఒక జాతర సన్నివేశం ఉంది. ఇక్కడ జరుగుతున్న పనులను చూసి, అవి ఏవో గుర్తించండి. అక్కడ ఇవ్వబడిన స్థళంలో రాయండి. ఏఏ పనులు చేస్తున్నారో చెప్పండి.

చదివి-తెలుసుకోండి

ఊరిలోని వారందరూ కలసి కొన్ని పండుగలు ఆచరిస్తారు. జాతరలు కూడా ఊరి పండుగలే. జాతరలను ఉత్సవాలు, ఉరుసులు అని పిలుస్తారు. ఊరి పండుగలలో ఊరిలోని ప్రజలందరూ పాల్గొని పని చేస్తారు. సంతోషిస్తారు.

పాడుతూ-నేర్చుకోండి

నేను వెళ్ళింటిని జాతరకు
మా ఊరి జాతరకు
స్నేహితులంతా అక్కడ
వరుసగా కలిశారు
జిగ్ జిగమనే కాంతికి
మిరుమిట్లు గొలిపే రంగులకు
నోరూరించే మిఠాయిలను
లాగించేశాం తృప్తిగా.

© NCERT NOT TO BE REPUBLISHED

పాడుతూ-నేర్చుకోండి

అభినయంతో ఈ పాట పాడండి

జాతరకెళ్ళావు, జాతర కెళ్ళావు
ఏమి తెచ్చావు? ఏమి తెచ్చావు?
కత్తెర తెచ్చాను, కత్తెర తెచ్చాను,
జాతర కెళ్ళావు, జాతర కెళ్ళావు
ఏమి తెచ్చావు? ఏమి తెచ్చావు?
గంట తెచ్చాను, గంట తెచ్చాను
జాతర కెళ్ళావు, జాతర కెళ్ళావు
ఏమి తెచ్చావు? ఏమి తెచ్చావు?
సైకిల్ తెచ్చాను, సైకిల్ తెచ్చాను
జాతర కెళ్ళావు, జాతర కెళ్ళావు
ఏమి తెచ్చావు? ఏమి తెచ్చావు?
సరం (చెయిన్) తెచ్చాను, సరం తెచ్చాను
జాతర కెళ్ళావు, జాతర కెళ్ళావు
ఏమి తెచ్చావు? ఏమి తెచ్చావు?
డాబ్ తెచ్చాను, డాబ్ తెచ్చాను.

(ఈ పాటను ఒక వరుస అభినయంతో మరొక వరుస అభినయం కలుపుతూ పాడాలి).

ఈ విధమైన జాతరల గురించిన గేయాలను సేకరించండి.

© @SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం - 20

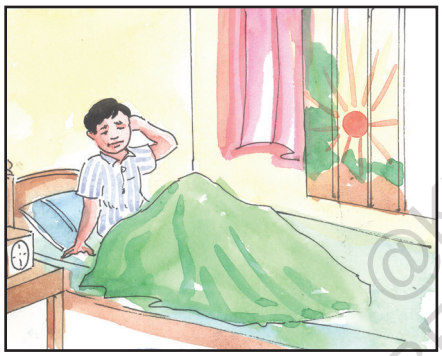
నా ఒక రోజు

I2E3J7

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

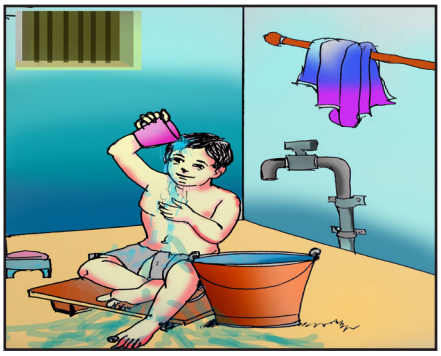
- మా నిత్య పనుల చార్ట్ తయారు చేస్తారు.
- కొంతమంది పిల్లలు సంపాదనలో నిమగ్నం కావడానికి అనివార్య పరిస్థితిని తెలుసుకుంటారు.

రాము మూడవ తరగతి బాలుడు. ఇతడు దిన నిత్యం చేయు పనులను చూపించబడినవి. ఈ కింది చిత్రాలను చూసి, పనులను రాయండి.

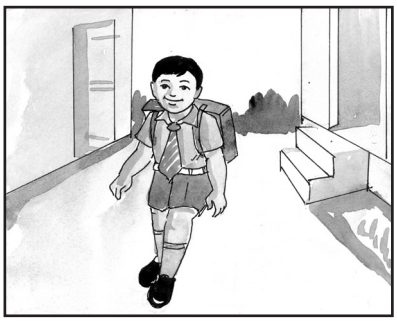

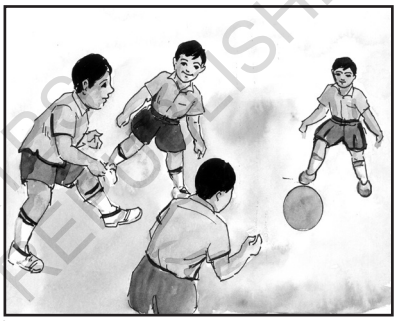

NOT TO BE REPUBLISHED @KTBS

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

రాము చేయు పనులను తెలుసుకున్నారు. మీరు ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకూ చేయు పనులను వరుసగా రాసి, పట్టిక తయారు చేయండి.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

మీ స్నేహితుల పట్టికతోపాటు మీ పట్టికను పోల్చి చూడండి. ఏమైనా మార్పులున్నాయా గమనించండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

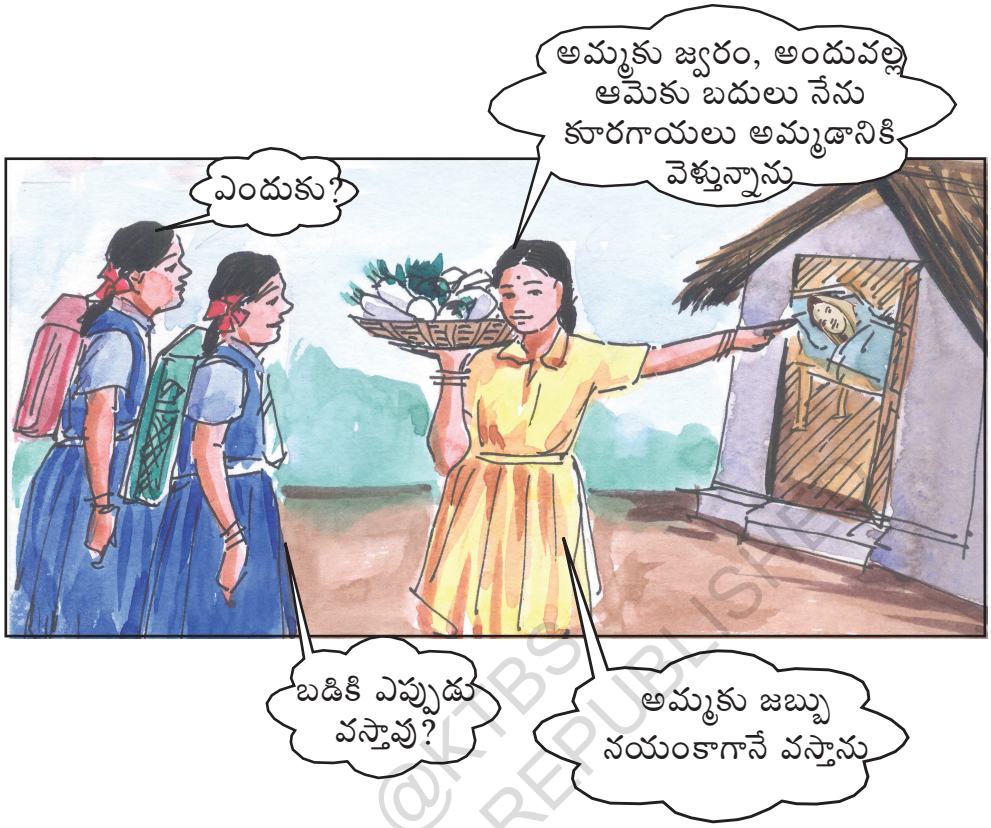
కింద చాలా పనులు ఇవ్వబడ్డాయి. వాటిని వరుస క్రమంలో రాయండి.

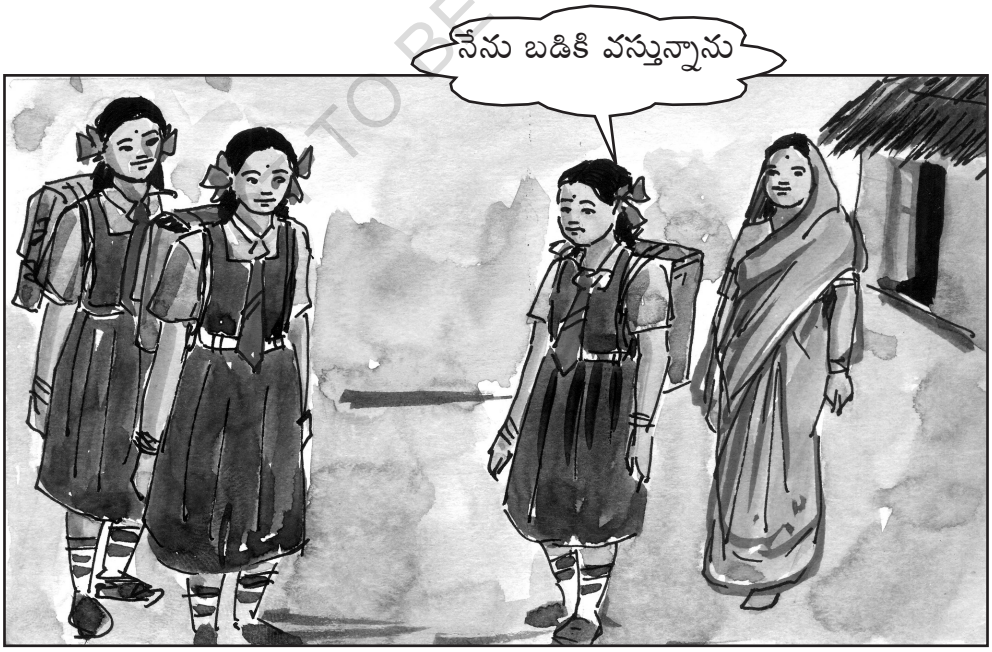
1. రాత్రి అన్నం తిని పడుకోవడం 1) _____
2. పాఠశాలకు వెళ్ళడం 2) _____
3. మొక్కలకు నీరు పోయడం 3) _____
4. స్నానం చేసి, తిండి (టిఫిన్) తినడం 4) _____
5. ఉదయం త్వరగా లేవడం 5) _____
6. పాఠశాలలో చెప్పించిన పాఠం మరొకసారి చదవడం 6) _____
7. సాయంత్రం స్నేహితులతో ఆడుకోవడం 7) _____

కార్యాచరణం : కింద సుమ చిత్రకథ ఇవ్వబడినది. దీనిని చదివి కింది ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

@KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

@KTBS TO BE REPUBLISHED

సుమాను బడికి పిలవడానికి ఎవరు వచ్చారు?

_____

సుమ బడికి వెళ్ళకుండా ఎందుకు పనికి వెళ్ళింది?

_____

_____

సుమ మళ్ళీ బడికి ఎప్పుడు వెళ్ళింది?

_____

_____

కింది చిత్రాలు గమనించండి.

పై చిత్రాలలోని పిల్లలు ఏ పనులు చేస్తున్నారు?

_____

_____

_____

ఈ పనులను చేయునప్పుడు పిల్లలకు ఇబ్బంది అవుతున్నదా? ఎటువంటి ఇబ్బందులు కలుగవచ్చు? పెద్దలను అడిగి రాయండి.

_____

_____

_____

_____

© SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

వీరు ఎందుకు పని చేస్తున్నారు? కారణాలను ఊహించి రాయండి.

_____

_____

_____

_____

చదివి-తెలుసుకోండి

చిన్న వయస్సులోనే పనులలో నిమగ్నమగు ఇలాంటి పిల్లలు

- బడి, చదువు, ఆటలకు దూరమవుతారు. వారికి సరియైన విద్య లభించదు.
- చాలా పనులు పిల్లలకు అపాయకరం. ఇందువల్లవారి ఆరోగ్యానికి హాని కలుగు అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. వీరు త్వరగా ఇబ్బందులకు గురి అవుతారు.
- యజమానుల నుండి శిక్షకు లోబడుతారు.
- చెడు అలవాట్లకు బలియగు అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

ఇందువల్ల ప్రభుత్వం బాల కార్మిక నిషేద చట్టాన్ని అమల్లోకి తెచ్చింది. పనులలో ఒదిగి ఉన్న బడి వయస్సు పిల్లలను గుర్తించి, వారిని పిలుచుకొని వచ్చి బడిలో విద్యనిచ్చు కార్యం చేయబడుతున్నది.

©KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

విద్య పిల్లల మూల భూత హక్కు

విద్య పిల్లలందరికీ చాలా అవసరం

పాఠం - 21

దాగుడు మూతలు దాగే బుట్టి

M5W6V7

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- ఆటలను లోపలి (ఆంతర్గిక) మరియు మైదానం (బయలు) ఆటలుగా వర్గీకరించగలరు.
- స్థానిక మరియు సాంప్రదాయ ఆటలు గురించి పెద్దలనుండి తెలుసుకోగలరు.
- ఆటలనుండి పొందు ప్రయోజనాలను తెలుసుకోగలరు.
- కథల పుస్తకాలు, ఆటలు, రేడియో, దూరదర్శన్‌నుండి లభించు వివిధరకాల వినోదాల గురించి తెలుసుకోగలరు.

దాగుడు మూతలు దాగే బుట్టి
ఉద్దుల మూట జారిపోయె
మన పక్షి ఎగిరిపోయె
మీ పక్షి మూసుకోండి

అని రాణి గట్టిగా కేక (అరుపు) పెట్టి రంగకు మూసిన కండ్లను వదిలింది. సుమ, వినయ్, జాన్, హసీనా చెట్టుకింద దాక్కున్నారు. రంగ వెదుకుతూ ముందుకు వెళ్ళినప్పుడు సుమ, జాన్, హసీనా పరుగెత్తి వచ్చి, రాణిని ముట్టి

''ఓహో మేము రాణిని తాకాము'' అని కేకలుపెట్టారు. రాణిని తాకడానికి పరుగెత్తి వస్తున్న వినయ్‌ను రంగ ముట్టి ''ఔట్'' అన్నాడు. అంతలో వర్షం రావడం మొదలైంది, పిల్లలందరూ రంగడి ఇంటిలోపలికి పరుగెత్తారు.

రంగ : నా దగ్గర మా మామ తెచ్చిన పుస్తకాలున్నాయి. చూస్తారా?

వినయ్ : ఈ రోజు ఆదివారం. దూరదర్శన్‌లో పిల్లల కార్యక్రమం ఉంటుంది. అది చూద్దాం.

రాణి : టి. వి. వద్దు. రేడియోలో మంచి పాటలు వస్తాయి. విందాం.

అందరూ: వద్దు, వద్దు, ఆట్లాడుదాం.

సరే, ఏ ఆట ఆడుదాం? మళ్ళీ చర్చ మొదలైంది.

రాణి : బారాకట్ట (పాచికలు) ఆడుదాం.

రంగ : వద్దు, మనం ఆరుమంది ఉన్నాం. నలుగురు మాత్రం ఆ ఆట ఆడవచ్చు.

సుమ : అలాగయితే చదరంగం ఆడుదాం.

జాన్ : వద్దు, అది ఇద్దరు మాత్రమే ఆడవచ్చు.

హసీనా : కేరం ఆడుదామా?

రంగ : మా ఇంటిలో కేరం బోర్డు లేదు కదా.

వినయ్ : మనమంతా కలసి అలసందలాట (చిన్న చిన్న రాళ్ళు ఎగురవేసి చేయి త్రిప్పి, అందులో పడేటట్లు ఆడే ఆట) ఆడుదాం.

జాన్ బయట చూసి ''వర్షం ఆగింది. అందరూ బయటి కెళ్దాం రండి అన్నాడు. పిల్లలందురు హో'' అని జోరుగా కేకలు వేస్తూ మైదానంలోనికి పరుగెత్తారు. ఏ ఆట ఆడాలని మళ్ళీ చర్చ మొదలైంది. అందరూ తమకు తెలసిన ఆటల పేర్లు చెప్పారు. లగోరి, కోతికొమ్మ, చిన్నిదాండు, గోలీలు, బొమ్మలాట, క్రికెట్, కుంటాట, పగ్గం ఆట, బంతాట వీటిలో ఏది ఆడుదామంటూ చివరకు అందరూ కలసి కుంటాట ఆడటానికి తయారయ్యారు.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

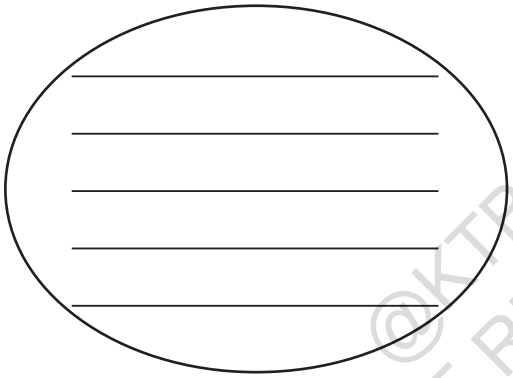
ఇక్కడ ఇవ్వబడిన ఆటల పేర్లు రాయండి.

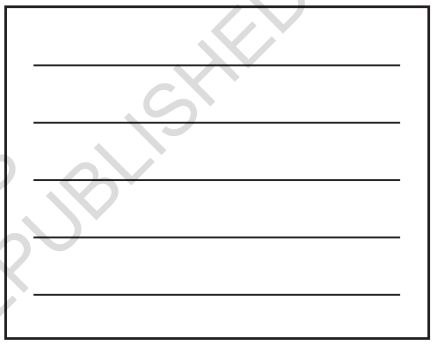
_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

వీటిలో ఇంటిలోపల ఆడు ఆటలు ఏవి?వృత్తం లోపల రాయండి. ఇంటి బయట, మైదానంలో ఏ ఆటలు ఆడవచ్చో? చదరంలో రాయండి. ఈ ఆటలలో మీరు ఆడు లేదా మీకు తెలసిన ఆటలకు గుర్తు పెట్టండి. తెలియని ఆటల గురించి తెలుసుకోండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చదివి-తెలుసుకోండి

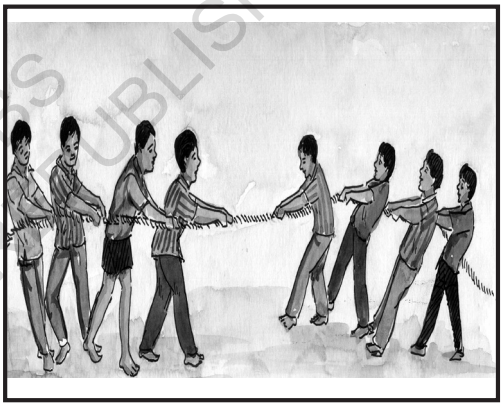
- ఇంటికి వెలుపల, బయలు (మైదానం)లో ఆడు ఆటలను మైదానపు ఆటలు (out door games) అంటారు.
- ఇల్లు మరియు బడిలోపల ఆడు ఆటలను ఆంతరంగిక(లోపలి) (in door games) ఆటలు అంటారు.

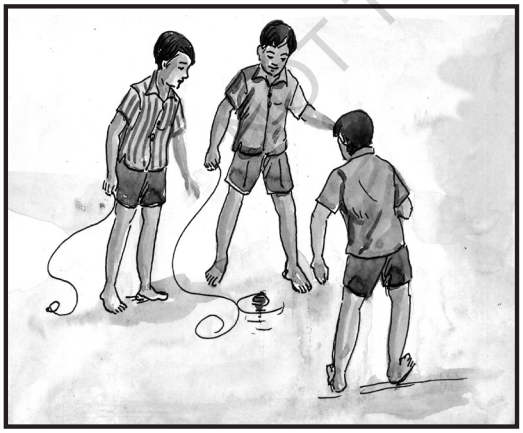
- మీరు ఆడు మైదానపు ఆటలు, ఆంతరంగిక ఆటలను రాయండి.

మైదానం ఆటలు	**ఆంతరంగిక ఆటలు**
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

• బడిలో ఉపాధ్యాయులు ఆడించు ఆటల పేర్లు రాయండి.

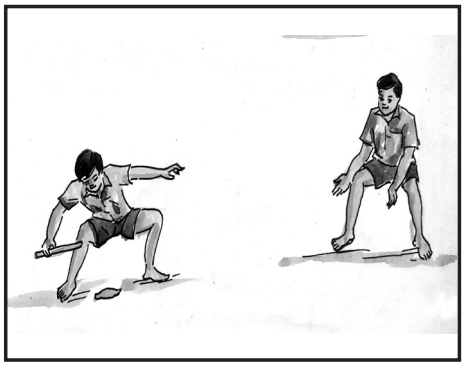

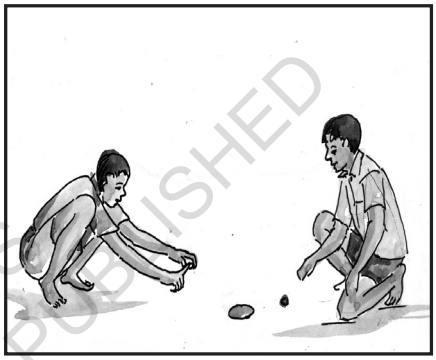

NOT TO BE REPUBLISHED

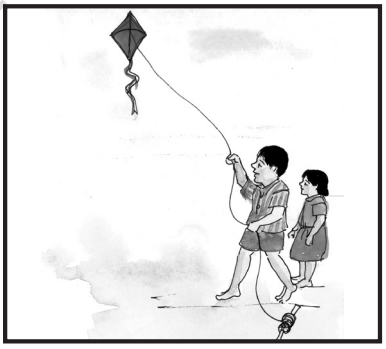

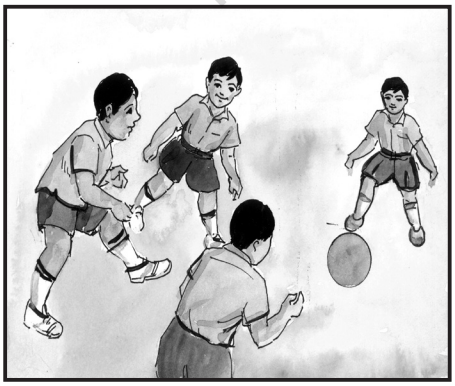

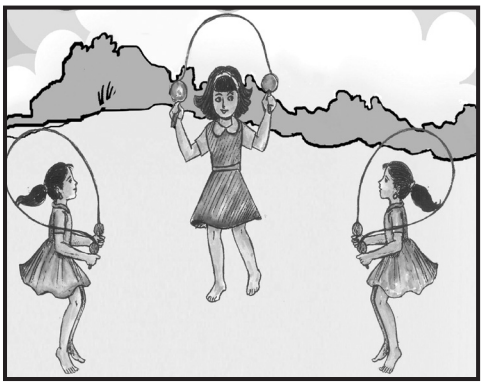

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

- వెనుకటి పుటలో ఇచ్చిన చిత్రంలో పిల్లలు ఆడుతున్న ఆటల పేర్లను ఇక్కడ రాయండి. ఈ ఆటలు ఆడటానికి కావలసిన వస్తువులు ఏవో రాయండి. మీకు తెలియనిచో పెద్దలను అడిగి రాయండి.

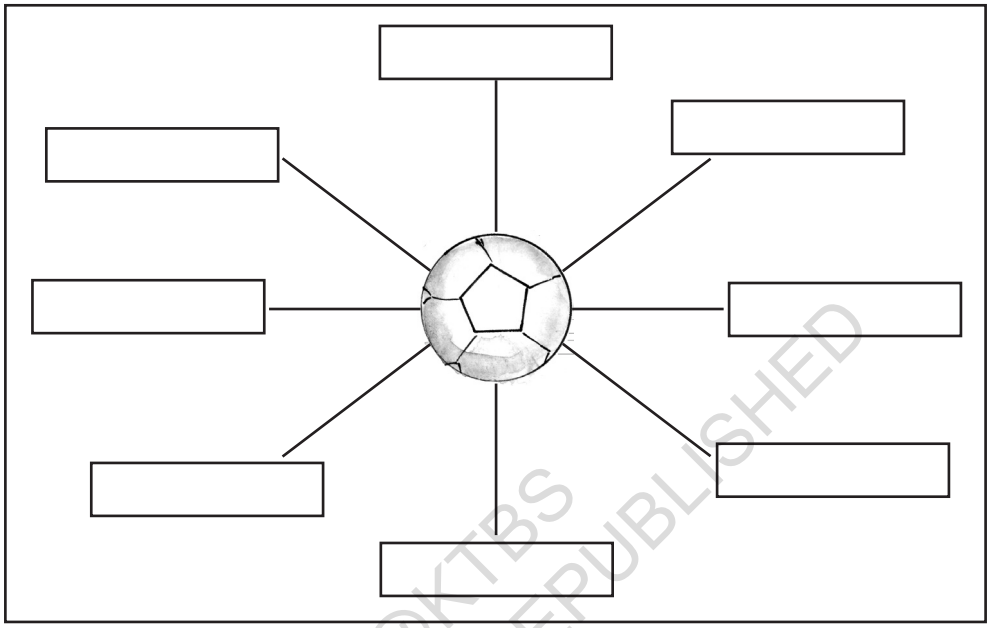
ఆటల పేర్లు	**కావలసిన వస్తువులు**

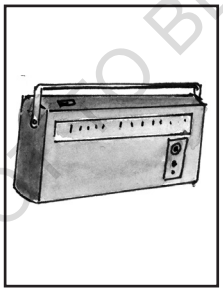
@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

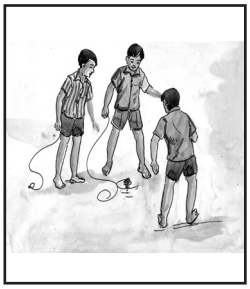
- పగ్గం, రాళ్ళు, చింత గింజలతో ఏఏ ఆటలు ఆడవచ్చో కింద రాయండి.

ఈ ఆటల గురించి తెలుసుకోండి.

మీ దగ్గర ఒక బంతి ఉంది. దీనినుండి మీరు ఏఏ ఆటలు ఆడవచ్చో ఆ బంతి చుట్టూ ఉన్న చదరాలలో రాయండి.

వీటిలో మీకు ఏది చాలా ఇష్టం? ఎందుకు?

_____

_____

_____

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చదివి-తెలుసుకోండి

- దూరదర్శన్, రేడియో, పుస్తకాల నుండి మనకు వినోదం లభిస్తుంది. మరియు ఎక్కువ విషయాలు కూడా తెలుస్తాయి.
- ఆటలనుండి మనకు వినోదం లభిస్తుంది. శరీరం మనస్సుకు ఉల్లాసం లభిస్తుంది.
- ఆటలతో శరీరం గట్టిపడి ఆరోగ్యం ఉత్తమం గా నుండును.

మీరు సామాన్యంగా ఆడు ఆటలు తెల్పండి.

మీకు ఇష్టమైన ఒకలోపలి మరియు ఒక బయట(మైదానం) ఆట పేర్కొనండి.

మీకు ఇష్టమైన ఆటల గురించి నాలుగు వాక్యాలు రాయండి.

@KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

లోపలి ఆట :

_____

_____

_____

_____

మైదానపు ఆట :

_____

_____

_____

_____

మీ స్నేహితులతో కలసి మీకిష్టమైన ఆట ఆడండి.

ఆట-ఆడండి.

మీ స్నేహితులతో కింది ఆట ఆడండి. మీరు మీ స్నేహితులు చేతులను బట్టలో దాచుకోండి ఒకరు ప్రశ్నలు అడగాలి. మిగతావారు సమాధానం చెప్పాలి.

ప్రశ్న	జవాబు
చేతులెక్కడికెళ్ళాయి?	సంతకెళ్ళాయి
సంత ఏమిచ్చింది?	చెరకిచ్చింది
చెరకేమి చేశావు?	చెరకు రసం తాగా
పిప్పేమి చేశావు?	దిబ్బకేశా
దిబ్బేమి ఇచ్చింది?	ఎరువు నిచ్చింది
ఎరువేమి చేశావు?	భూమిలో వేశా
భూమేమిచ్చింది?	గడ్డినిచ్చింది
గడ్డినేమి చేశావు?	పశువుకేశా
పశువేమిచ్చింది?	పాలిచ్చింది
పాలేమి చేశావు?	పాలు త్రాగి దృఢపడ్డా

(స్థానిక ఉపయోగానికి అనుగుణంగా పాడవచ్చు.)

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం - 22

కడవ కథ

E8G2C8

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- మానవులు తమ మూలభూత అవసరాలు పూరించుకోవడానికి వివిధ రకాల వస్తువులను తయారు చేయడం ప్రారంభించడానికి కడవ, చక్రం ఉదాహరణతో వివరిస్తారు.
- కడవల వినియోగంలో కాలక్రమేణ జరిగిన మార్పుల గురించి చర్చిస్తారు.
- బంక మట్టితో కడవ మాదరీలను తయారు చేస్తారు.

మీకు దిన నిత్యం ఏఏ వస్తువుల అవసరమున్నదో ఇదివరకే తెలుసుకున్నారు. దిన నిత్య 5 అవసరాలను కింద రాయండి.

మీకు ఆహారం రోజూ కావాలి. మీ ఇంటిలో ఆహారం ఎలా తయారు చేస్తారో? గమనించండి. ఆహారం తయారు చేయడానికి ఏమేమి కావాలి? కింద రాయండి.

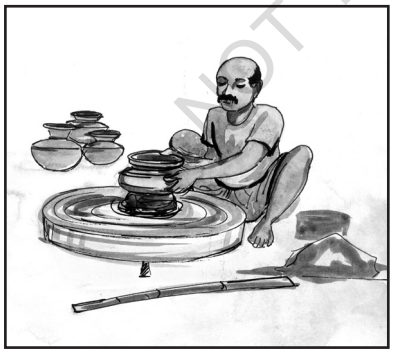
@KTRO NOT TO BE REPUBLISHED

ఆహారం తయారు చేయడానికి, నీరు పట్టుకోవడానికి ఎలాంటి పాత్రలు ఉపయోగిస్తారో మీరు ఇది వరకే తెలుసుకున్నారు. మీరు చూసిన పాత్రలను సామాన్యంగా ఏ వస్తువులతో చేశారు? 5 వస్తువులను కింద రాయండి.

పాత్రలు తయారు చేయడానికి మొట్ట మొదట ఉపయోగించిన వస్తువులు ఏవి? మీకు తెలుసా?

పై చిత్రాలు చూడండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

మట్టి పాత్రలు తయారు చేయడానికి ఏఏ వస్తువులను ఉపయోగిస్తారు? కింద రాయండి.

ఏఏ పనులకు మట్టి పాత్రలు ఉపయోగిస్తారు? మీకు తెలుసా? కింద రాయండి.

కడవలు (కుండలు) తయారుచేయు చోటికి వెళ్ళండి. కడవ తయారు చేయు విధానాలను చూడండి. వాటి గురించి 2 వాక్యాలు రాయండి.

_____

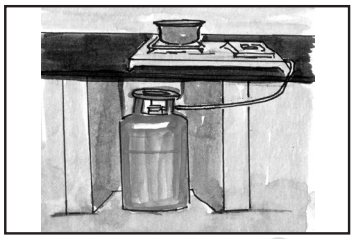
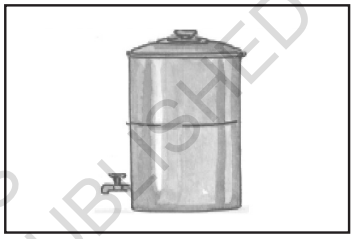
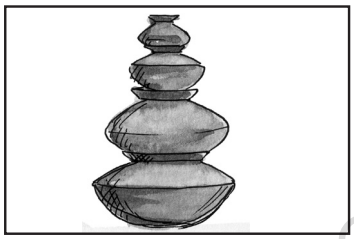
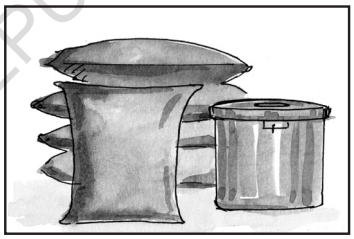
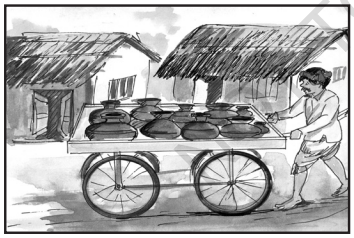
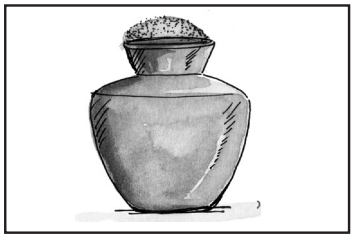
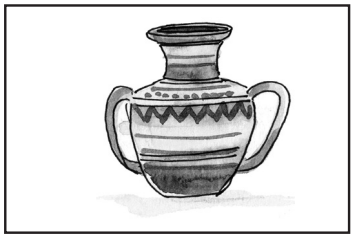
_____

గిర్రమని తిరుగుతాను గరగరా
కడవ చేస్తాను భర భరా
నేనెవరు?

మీ ఇంటిలో కడవలు ఉపయోగిస్తారా? ఏఏ పనులకు ఉపయోగిస్తారు? కింద రాయండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కింద ఇవ్వబడిన చిత్రాలను గమనించి చూడండి. మార్పులు కనిపిస్తున్నాయా? అవి ఏవో చెప్పండి.

అప్పుడు	ఇప్పుడు
	
	
	
	
	

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

- మీ ఇల్లు మరియు ఊరిలోగల పెద్దలు వెనుకటి రోజులలో ఉపయోగించెడి వస్తువులు ఏవో అడిగి తీసుకోండి. మీ ఇంటిలో ఇప్పుడు ఉపయోగిస్తున్న వస్తువులను గమనించండి.

ఈ వస్తువులను పట్టీ చేయండి.

అప్పుడు	ఇప్పుడు

అప్పటికి, ఇప్పటికి ఏమైనా మార్పులున్నచో తెల్పండి.

ఈ మార్పులు ఎందుకు వచ్చాయి?

స్నేహితులతో, ఉపాధ్యాయులతో,పెద్దలతో చర్చించండి / ఆలోచించండి.

- మీ ఊరిలో కుమ్మరివాళ్ళు ఉన్నచో, వారి దగ్గరకు వెళ్ళి కడవ తయారు చేయు విధానం చూడండి. వారు తయారుచేయు కడవల రంగు, ఆకారం, పరిమాణాన్ని గమనించండి. కడవలను ప్రజలు ప్రస్తుతం ఏఏ పనులకు ఉపయోగిస్తున్నారో కుమ్మరి వాళ్ళతో చర్చించండి.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చేసి-చూడండి.

- మట్టితో చిన్న చిన్న మట్టి కుండలు తయారు చేయండి. అందులో నీరు లేదా గింజలను వేసి పక్షుల కొరకు పెట్టండి.
- మట్టితో చేపలు, పండ్లు, కుండలు, హుండీలు లాంటి వస్తువులను తయారు చేయడం నేర్చుకోండి. వాటికి రంగులు వేయండి.

పాఠం - 23

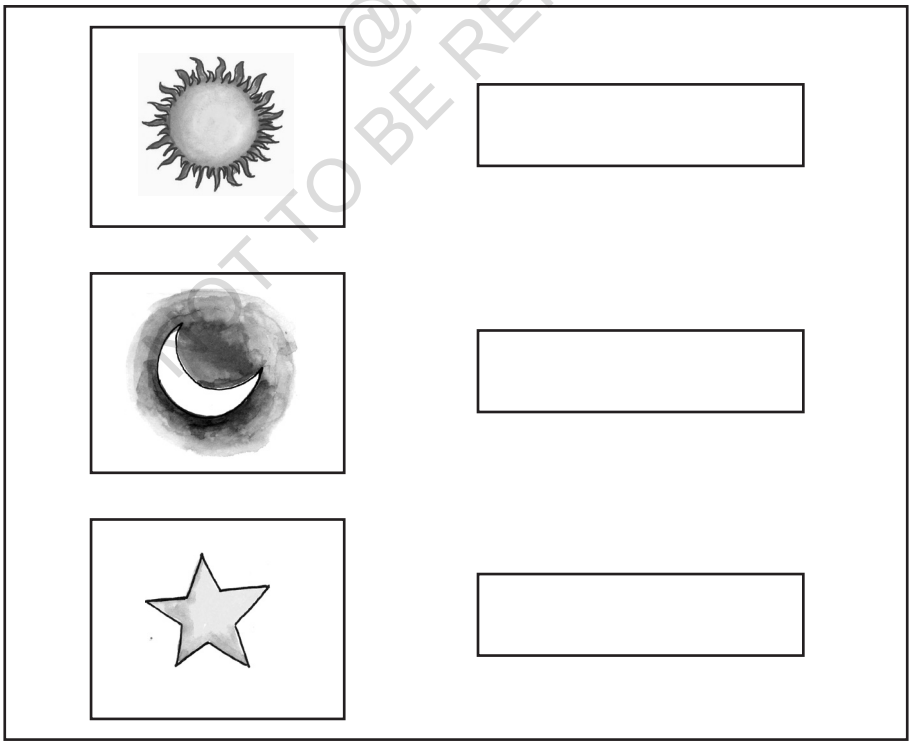
మనందరి ఇల్లు

H7L9I7

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- భూమి యొక్క ఆకారం తెలుసుకుంటారు.
- రోజులో అగు మార్పులను - మోడం కప్పిన వర్షం, వేడితో కూడిన పదాలను ఉపయోగించి, వివరిస్తారు.
- సూర్యోదయం సహాయంతో దిక్కులను గుర్తించడం స్మరించుకుంటారు.

పిల్లలూ, వెనుకటి తరగతిలో గగన మిత్రుల పరిచయం చేసుకున్నారు. ఈ మిత్రుల పేర్లను ఇవ్వబడిన చదరంలో రాయండి. మర్మ (clue) చిత్రాల సహాయం పొందండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చేసి-చూడండి

- పగటిపూట రంగునీరు నింపిన ప్లేటులో సూర్యుడు కనబడునట్లు జత చేయండి. సూర్యుని ఆకారం గమనించండి.
- పౌర్ణమి రోజు చంద్రున్ని మీరు చూసి ఉంటారు కదా? దాని ఆకారం 2 వాక్యాలలో వర్ణించండి.

కింది చిత్రం చూడండి. ఇది ఏ చిత్రమో తెలుసా? ఉపాధ్యాయులు లేదా పెద్దల సహాయంతో, ఇవ్వబడిన చదరంలో దీని పేరు రాయండి.

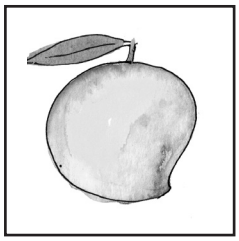
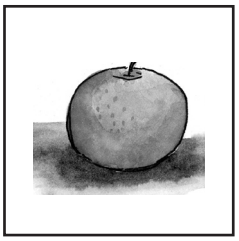

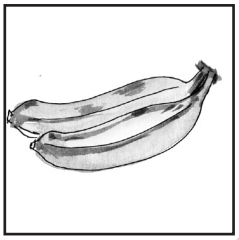
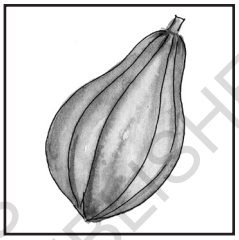
NOT TO BE PUBLISHED

భూమి ఆకారం గమనించండి. సూర్య చంద్రుల ఆకారమును భూమి ఆకారంతో పోల్చండి. ఏమైనా వ్యత్యాసమున్నదా? తెల్పండి. సూర్యుడు, చంద్రుడు, భూముల ఆకారం ఇవ్వబడిన చదరంలో రాయండి.

1.	సూర్యుడు	
2.	చంద్రుడు	
3.	భూమి	

కింద ఇవ్వబడిన చిత్రాలలో ఏది భూమి ఆకారాన్ని చాలామటుకు పోలుతుంది? తెల్పండి.

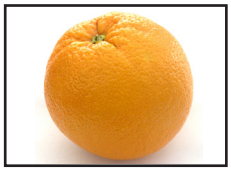

భూమి చాలామటుకు కమలా పండు ఆకారాన్ని పోలుతుందని గమనించండి.

కార్యాచరణం :

కమలా పండును తీసుకోండి దాని రెండు తుదులను తాకి చూడండి. అవి ఎలా ఉన్నాయి?

చదివి-తెలుసుకోండి

- మనం నివసించు భూమికి రెండు తుదులు ఉన్నాయి. అవి ఉత్తరతుది (ధృవం) మరియు దక్షిణ తుది (ధృవం)
- కమలా పండు తుదులు సమతలంగా ఉన్నట్లు భూమి యొక్క ఉత్తర మరియు దక్షిణ తుదులు సమతలంగా ఉంటాయి. ఈ విధంగా భూమికి తనదే అయిన నిర్దిష్ట ఆకారం ఉంటుంది. భూమి యొక్క విశేషమైన ఈ ఆకారమే భూమ్యాకారం.
- నీలి, పచ్చ, ముదురు రంగులతో కూడిన భూమి ఛాయాచిత్రం చాలా ఆకర్షణీయంగా కనబడుతుంది.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

ప్రక్క చిత్రం గమనించండి. భూమి యొక్క చిరు మాదరి ఇది. దీనిని **గోళం** లేదా **గ్లోబు** అంటారు. దీనిని ఉపయోగించి భూమిని గురించి తెలుసుకోవచ్చు. గోళం భూమియొక్క ఆకారం, పొడవు మరియు వెడల్పులను అత్యంత నిఖరంగా చూపుతుంది.

గోళంనుండి కలుగు ఉపయోగాలను ఆలోచించి, పట్టీ చేయండి.

1. _____

2. _____

మీ తరగతిలోగల గోళాన్ని గమనించండి. అందులోగల నేల భాగాలు మరియు జలభాగాలను ఏ రంగులతో గుర్తించారో చెప్పండి.

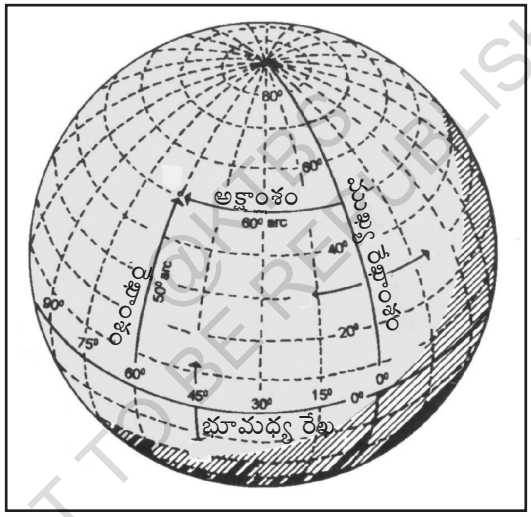
చిత్రంలోగల గోళంలో నేల, జల భాగాలను గుర్తించండి. ఈ భాగాలకు రంగులు వేయండి.

NOT TO BE REPUBLISHED @KTBS

పాడి-నేర్చుకోండి

గోళం చూడు గోళం చూడు
అదియే భూమి మాదరి చూడు
భూమి తిరుగు పరిభ్రమణం చూడు
పగలు రాత్రి ఆట చూడు
విశాలమైన నేల, జలరాశి చూడు
ఇవి జీవుల ఆధారం చూడు //గోళం//

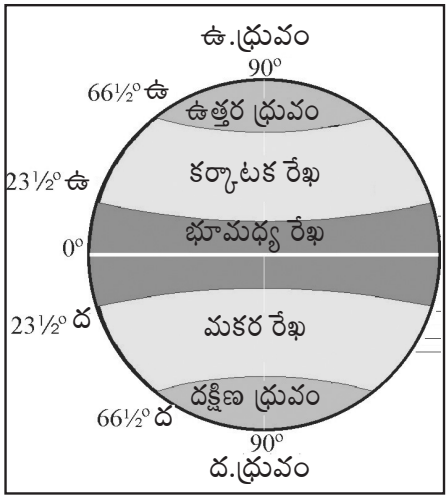

© SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

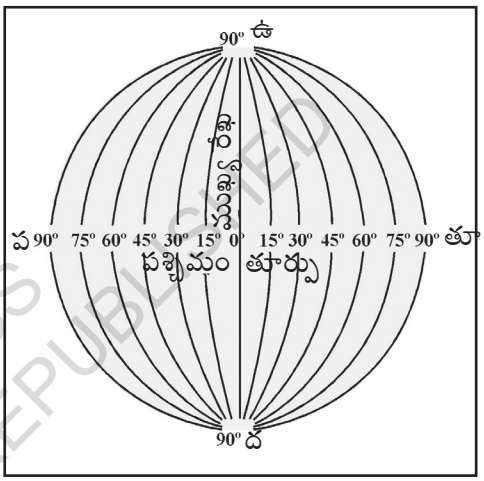
గోళం భూమి యొక్క మాదరి అని మీకు ఇదివరకే తెలిసింది. గోళం సహాయంతో భూమి గురించి తెలుసుకోవడం సులభం.

గోళాన్ని తీసుకోండి. సమతలంగా ఉన్న దాని తుదులను గమనించండి. పై తుదిని **ఉత్తర ధృవం** కింద తుదిని **దక్షిణ ధృవం** అంటారు.

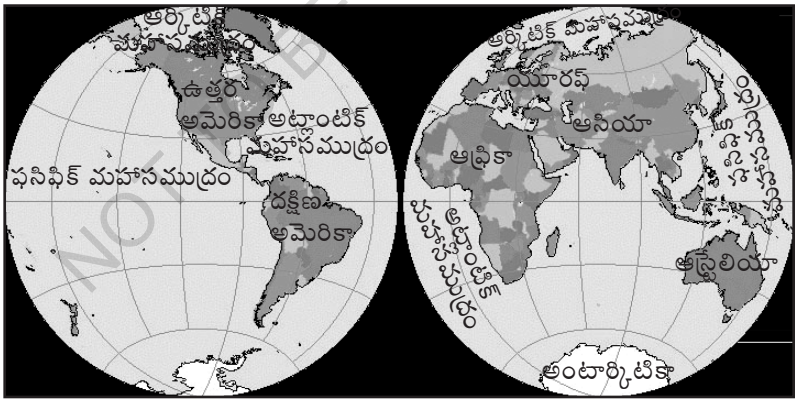
గోళంపైన చాలా రేఖలను పొడవుగా మరియు అడ్డంగా గీసి ఉండటం గమనించండి. ఇవి కేవలం గోళంపైన మాత్రం గీయబడిన ఊహా రేఖలు. భూమిపైన ఇలాంటి రేఖలు నిజంగా కనబడవు. ఒక ప్రదేశపు కాలాన్ని, ప్రదేశాల మధ్య దూరాన్ని తెలుసుకోవడం కొరకు ఈ రేఖలు గీయడమైంది.

ప్రక్క చిత్రం గమనించండి. ఈ చిత్రంలో గోళంపైన అడ్డంగా గీతలను గీయడమైంది. ఇవే అక్షాంశాలు. ముఖ్య అక్షాంశాలకు పేర్లు ఉన్నాయి. చిత్రం సహాయంతో వాటిని చదవండి.

ప్రక్క చిత్రం గమనించండి గోళంపైన అడ్డరేఖలులాగా పొడవైన నిలువు రేఖలను గీయడమైంది. ఇవే రేఖాంశాలు చిత్రంలోని ముఖ్య రేఖాంశాల పేర్లు చదవండి.

గోళంలో భూ భాగాన్ని నేలగోళమని, జల భాగాన్ని జలగోళమని పిలుస్తారు. పై చిత్రాలను వీక్షించండి. భూ భాగాలు అక్కడక్కడ విస్తరించాయి.

గోళంలోగల భూ భాగాలే భూ ఖండాలు. భూ ఖండాలకు చుట్టూ ఆవరించిన జల భాగాలు విశాలమైన సముద్రాలతో కూడుకొని ఉన్నాయి.

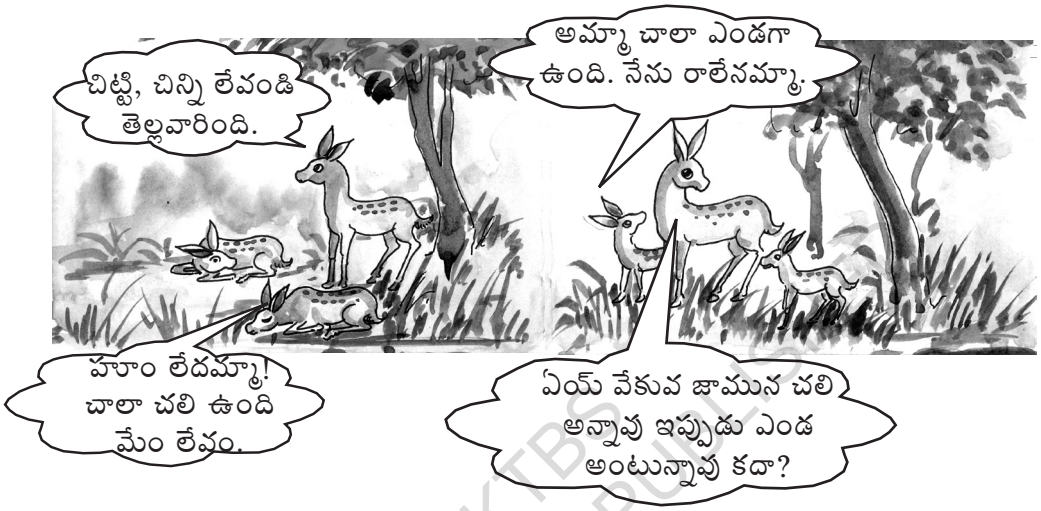
గోళంలో జల భాగాన్ని నీలి రంగుతో గుర్తించబడింది.

@KTBS NOT FOR REPUBLISHED

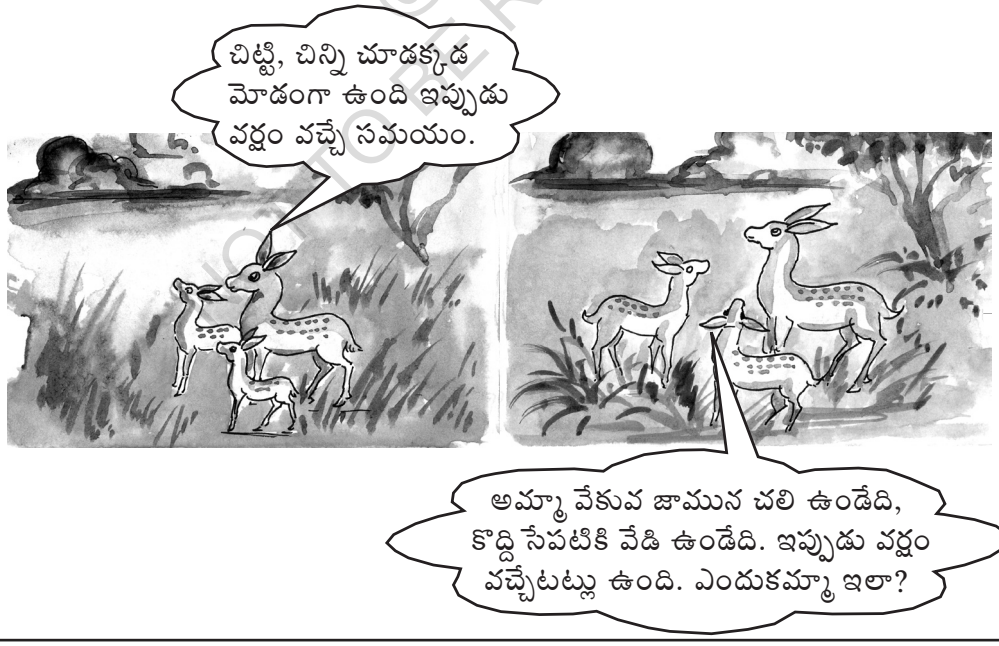
చదివి-తెలుసుకోండి

అదొక అందమైన అడవి. ఒకజింక తన రెండు పిల్లలతో నివసించేది అది వేకువ జామున .....

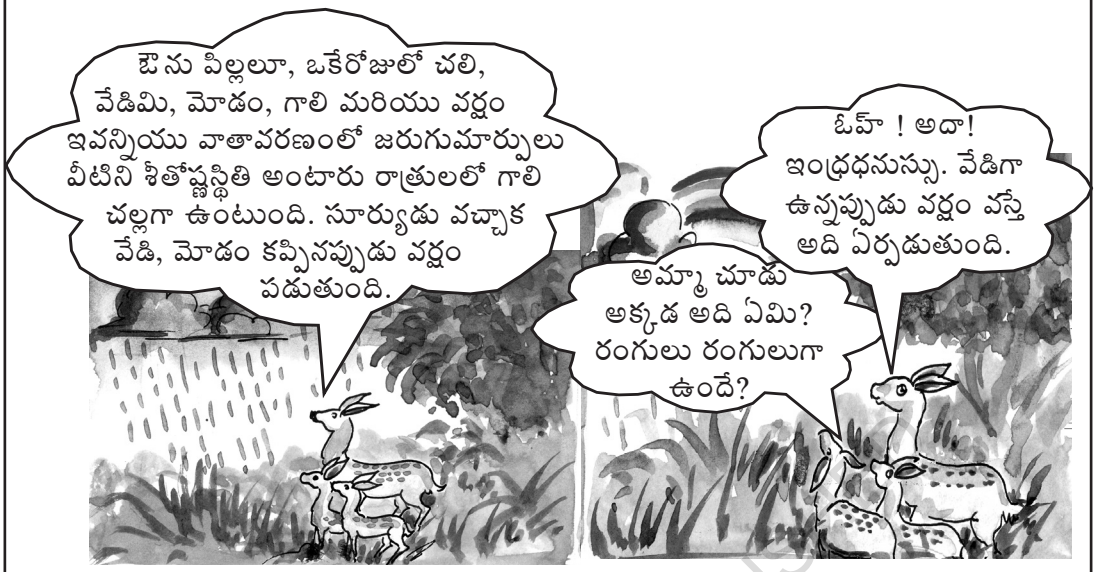
తల్లి జింక పిల్లలను నిద్రనుండి లేపింది. ఆహారం వెతుక్కోవడానికి మూడు బయల్దేరాయి.

కొద్దిసేపు ఆహారం వెతికిన తరువాత

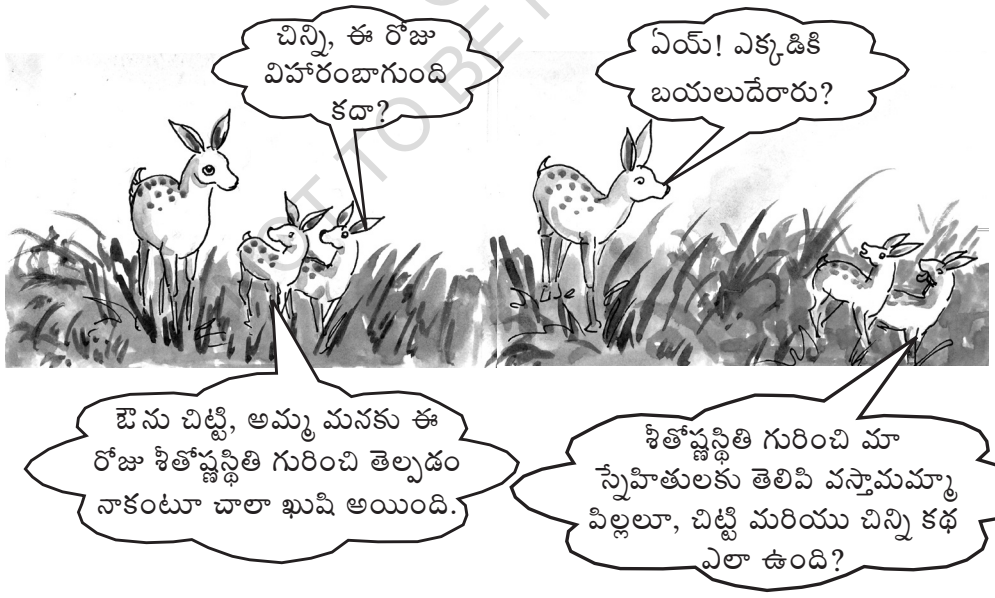
© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

అంతలో జోరుగా వర్షం వచ్చింది. ఆకాశంలో ఇంద్ర ధనుస్సు ఏర్పడింది.

జింక మరియు దాని పిల్లలు ఇంటివైపు మళ్ళాయి.

చిట్టి, చిన్ని రెండూ ఇంటినుండి బయలు దేరాయి.

పిల్లలూ, చిట్టి మరియు చిన్ని కథ ఎలాగుంది?

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

వారపువేర్వేరు దినాలలో వేర్వేరు సమయాలలో మీ ఊరి వాతావరణంలో జరుగు మార్పులను మీరు వీక్షించండి. వాటిని కింది చదరంలో (✓) గుర్తు వేయండి.

క్ర.సం.	వారములు	సమయం	వేడి (ఎండ)	వర్షం	మోడం	ఇంద్ర ధనుస్సు	చలి
1.	సోమవారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
2.	మంగళవారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
3.	బుధవారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
4.	గురువారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
5.	శుక్రవారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
6.	శనివారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					
7.	ఆదివారం	ఉదయం మధ్యాహ్నం సాయంత్రం					

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చదివి-తెలుసుకోండి

వేడిమి (ఎండ), మోడం, గాలి, చలి, వర్షం ఇవన్నియు వాతావరణ అంశాలు. ఇవి రోజూ మారు అంశాలు ఒక రోజు కూడా ఇవన్నియు మార్పు చెందవచ్చు. రోజు రోజుకు, గంటగంటకు మారు వాతావరణ స్థితియే శీతోష్ణస్థితి. ఉదయం మరియు సాయంత్రం వేళలలో సూర్యుడి వేడి తక్కువగా ఉండి, మధ్యాహ్న సమయంలో వేడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. అంతే కాకుండా సాయంత్రం వేళ మోడాలు మూసుకొని వర్షం రావచ్చు. మెరుపులు, ఉరుములు ఏర్పడవచ్చు.

కార్యాచరణం :

- వేడిమి కావడం వలన మనకు కల్గు ప్రయోజనాలు పట్టీ చేయండి.

1. బట్టలు త్వరగా ఆరుతాయి.
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

- వర్షం నుండి కలుగు ప్రయోజనాలను కింది వరుసలలో రాయండి.

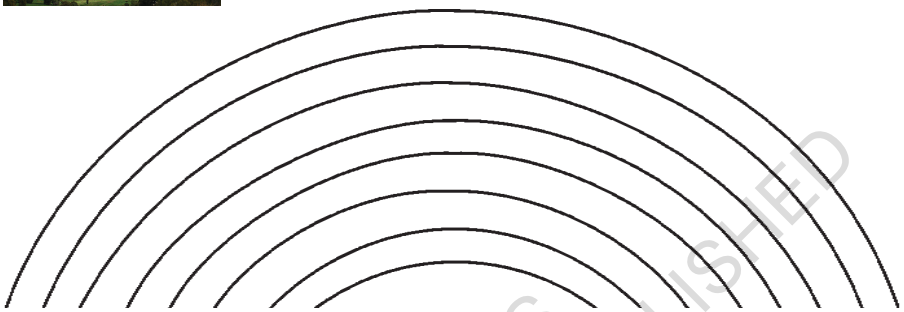
1. మొక్కలు బాగా పెరుగుతాయి.
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

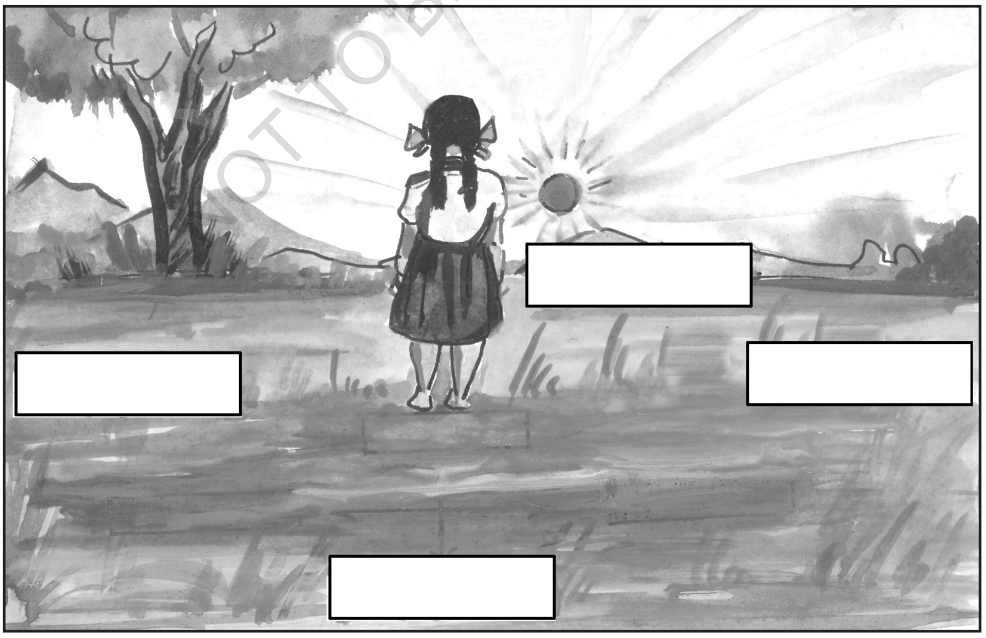
కార్యాచరణం :

చిత్రం చూసి ఇంద్రధనుస్సుకు రంగు వేయండి ఆకాశంలో ఏర్పడు ఇంద్రధనుస్సు రంగులు గమనించండి.

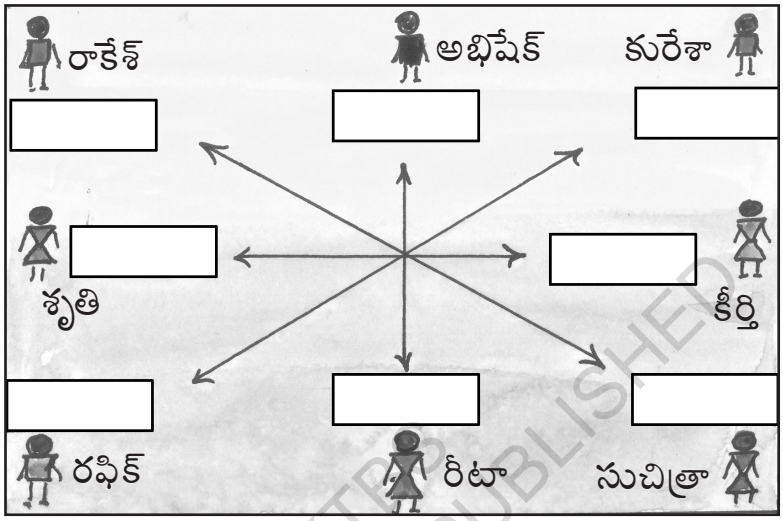

వెనుకటి తరగతిలో సులభంగా దిక్కులను గుర్తించు విధానాలను తెలుసుకున్నారు. గుర్తుంచుకోండి. కింది చిత్రం చూడండి. సించనా ఉదయిస్తున్న సూర్యుడి దిక్కుకు ముఖం ఉంచి నిలబడింది. మిగిలిన దిక్కులను మీరు చదరంలో రాయండి.

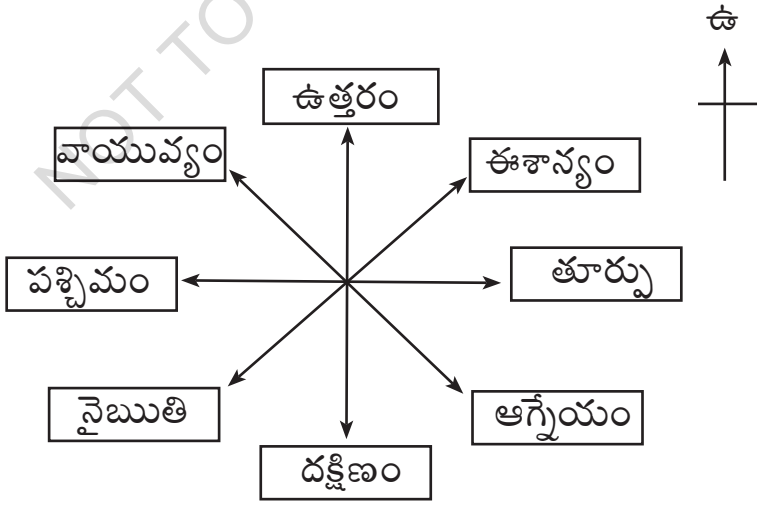
©KTRS NOT TO BE REPUBLISHED

ఉదయిస్తున్న సూర్యుని దిక్కుకు ముఖం ఉంచి నిలబడి తూర్పు, పడమర, ఉత్తరం మరియు దక్షిణం దిక్కులను సులభంగా గుర్తించు విధానం మీరు ఇదివరకే తెలుసుకున్నారు. కింది చిత్రం గమనించండి.

© KTRP NOT TO BE REPUBLISHED

అభిషేక్, కీర్తి, రీటా మరియు శృతి నిలబడిన దిక్కులను సులభంగా గుర్తించారు కదా? కురేశా, సుచిత్ర, రఫిక్ మరియు రాకేశ్ నిలబడిన దిక్కులను కింది చిత్రం సహాయంతో గుర్తించి, చదరంలో రాయండి.

తూర్పు మరియు దక్షిణ దిక్కుల మధ్యలో ఉన్నదే ఆగ్నేయం. కింది వాటిని పూరించండి.

- నైఋతి _____ మరియు _____ దిక్కుల మధ్య ఉంది.
- పశ్చిమ మరియు ఉత్తర దిక్కుల మధ్య ఉన్నది _____.
- ఈశాన్యం ఉత్తరం మరియు _____ దిక్కుల మధ్య ఉంది.

చేసి-చూడండి

దిక్కులను వరుసగా గుర్తుంచుకోవడానికి కొన్ని మర (clue) పదాలు ఇక్కడ బడినవి. వాటిని ఉపయోగించి దిక్కులను గుర్తుంచుకోండి.

క్లూ (మరపదం) - 1

ఆ నై వా ఈ (ఆగ్నేయం, నైఋతి, వాయువ్యం, ఈశాన్యం)

క్లూ - 2

ఉ ఈ తూ ఆ ద నై ప వా (ఎనిమిది దిక్కుల మొదటి అక్షరాల క్లూ)

దిక్కులను గుర్తుంచుకోవడానికి లేదా నిఖరంగా గుర్తుంచడానికి చాలా క్లూ (మర) పదాలు ఉపయోగించబడుతున్నవి. ఉపాధ్యాయులు / పెద్దల సహాయంతో ఈ విధమైన ఇతర క్లూ పదాలను తెలుసుకోండి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం - 24

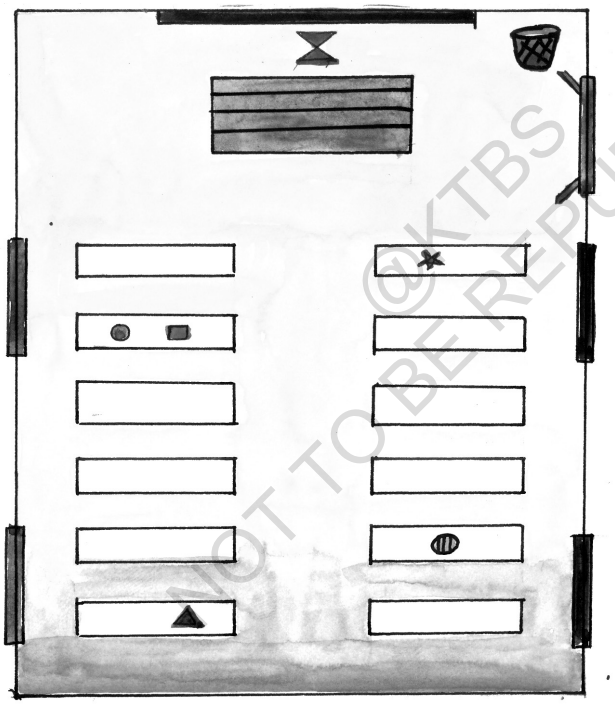
భూపటం

Z2I1K3

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- చుట్టు - ప్రక్కల సరళ నక్షములను గుర్తిస్తారు

కింది చిత్రం గమనించండి. రమేశ్ తన తరగతి చిత్రం గీశాడు. వీక్షించండి.

ఉ

ప — తూ

ద

విషయ సూచిక

సంకేతం	వివరం
	నల్లబల్ల
	ఉపాధ్యాయుల కుర్చీ
	మేజా
	రమేశ్
	రియాజ్
	శీలా
	కెవిన్
	దిశా
	వాకిలి (ద్వారం)
	కిటికి
	చెత్త బుట్ట

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

రమేశ్ కుడివైపు రెండవ బెంచిలో తాను కూర్చొను స్థళాన్ని గుర్తించాడు. ఈ చిత్రాన్ని చూసి, కింది వాటికి జవాబులు రాయండి. సహాయం కొరకు విషయ సూచికను గమనించండి.

రమేశ్ తరగతి ద్వారం _____ దిక్కులో ఉంది.

రమేశ్‌కు కుడి వైపు మొదటి వరుసలో కూర్చున్న బాలకి _____.

నల్లబల్ల మరియు మేజా మధ్య _____ ఉంది.

ఈశాన్య దిక్కులోగల వస్తువు _____ .

దిశా రమేశ్‌కు ఎడమవైపు _____ బెంచిలో కూర్చొన్నది.

రమేశ్‌లాగా మీరు మీ తరగతి చిత్రాన్ని పేపర్లో గీయండి. మీ తరగతి గదిలో ఏఏ వస్తువులు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో అందాజువేసి సరళ చిత్రం గీయండి. వస్తువులకు సంకేతం ఉపయోగించండి.

చదివి - తెలుసుకోండి

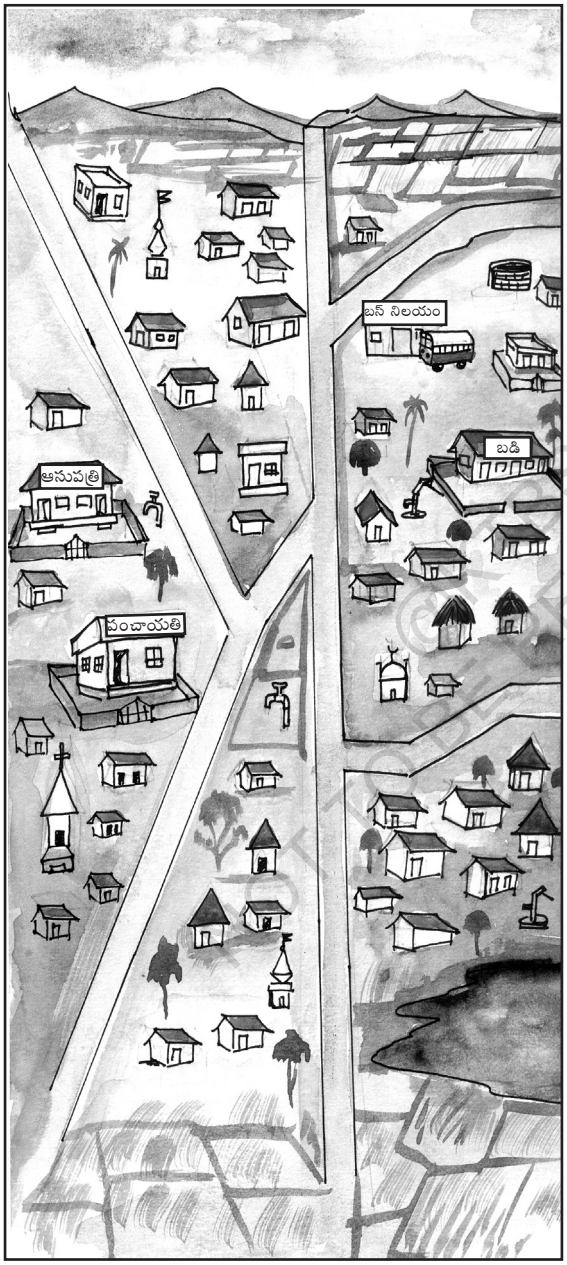
- ఏదైనా స్థళపు ఆకారం, అంచులు, అక్కడగల నదులు, కొండలు, రోడ్లు, కట్టడాలు లాంటి లక్షణాలు, అక్కడ కనిపించు వివిధ రకాల వస్తువుల స్థానం, అంతరాల (దూరం) చిరు చిత్రాన్ని నక్షం (భూపటం) అంటారు. భూపటంలో విశాలమైన స్థళాన్ని చిన్నదైన కాగితంలో ఇనుమడింప జేయవచ్చు (గీయవచ్చు)
- గోళం చూశారు కదా? దానిని కాగితంపైన సమతలంగా ఇనుమడింప జేస్తారు. ఇది కూడా నక్షమే. దీనిని భూపటం అంటారు. ఇందులో భూమి యొక్క పూర్తి చిత్రం, ఒకే చోట కనపడుతుంది.

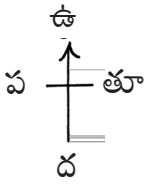
నక్షం / భూపటం ఉపయోగాలను ఉపాధ్యాయులు / పెద్దల సహాయంతో అడిగి, తెలుసుకోండి.

NOT TO BE REPUBLISHED @KSBS

కార్యాచరణం :

కింద ఒక గ్రామ మాదరి నక్షం ఇవ్వడమైనది. దీనికి సంబంధించిన విషయ సూచికను ఉపాధ్యాయులు / పెద్దల సహాయంతో రాయండి.

విషయ సూచిక	
చిహ్నాలు	వివరాలు

© SCERT NOT TO BE REPUBLISHED

జతపరచి రాయండి

చిహ్నాలు	వివరాలు
	నది
	ఇల్లు
	చెట్టు
	సూర్యుడు
	కొండ
	చంద్రుడు
	మానవుడు

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

పాఠం - 25

మా జిల్లా - మీ జిల్లా

Y7Q7J3

ఈ పాఠం నేర్చుకున్న తరువాత మీరు,

- జిల్లా పరిచయం చేసుకుంటారు.

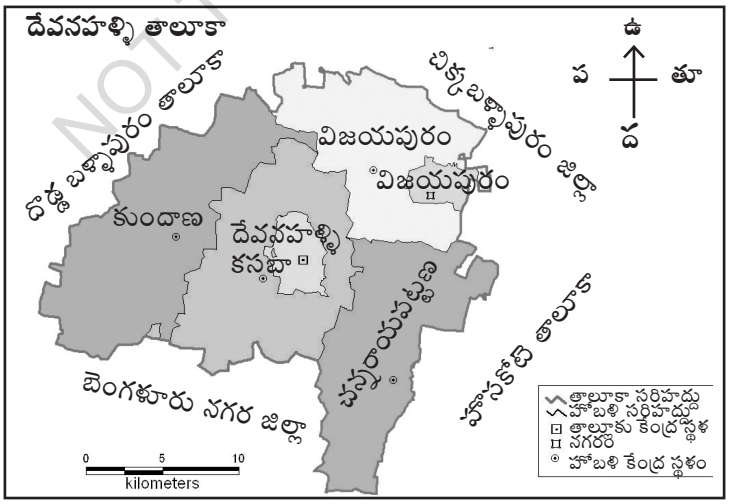

ప్రక్క చిత్రం గమనించండి. అది మల్లేపురం. అక్కడ చాలా ఇండ్లు ఉన్నాయి.

మల్లేపురం చెన్నరాయ పట్టణం హోబళి (ఫిర్కా) లో ఉంది. ఈ హోబళిలో మల్లేపురం లాంటివి చాలా గ్రామాలున్నాయి.

కింద చాలా హోబళిల చిత్రం ఉంది. చాలా హోబళిలు కలిసి ఒక తాలూకా అవుతుంది.

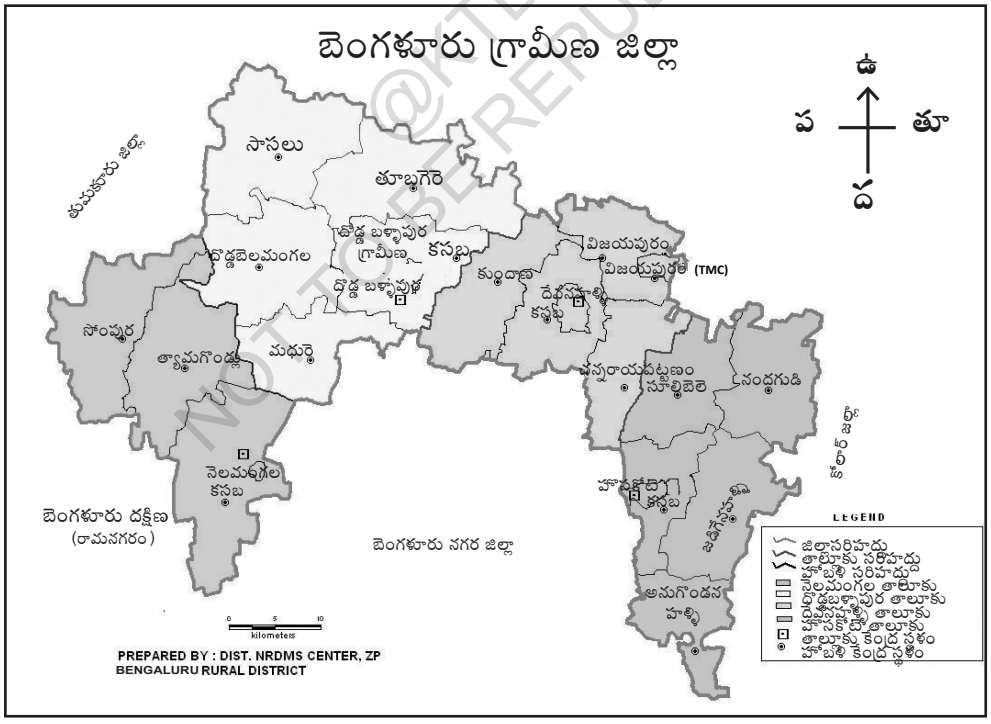
© KSEEB NOT TO BE REPUBLISHED

మీ ఊరు ఒక గ్రామమయితే, అది ఉన్న హోబళి మరియు తాలూకా పేర్లను తెలుసుకోండి. లేనిచో మీకు పరిచయమున్న ఒక గ్రామం పేరు రాసి, ఆ గ్రామం ఉన్న హోబళి మరియు తాలూకా పేర్లు రాయండి.

గ్రామం పేరు	హోబళి	తాలూకా

మీ తాలూకాలోగల హోబళిల పేర్లు రాసి, తరగతి గదిలో ప్రదర్శించండి.

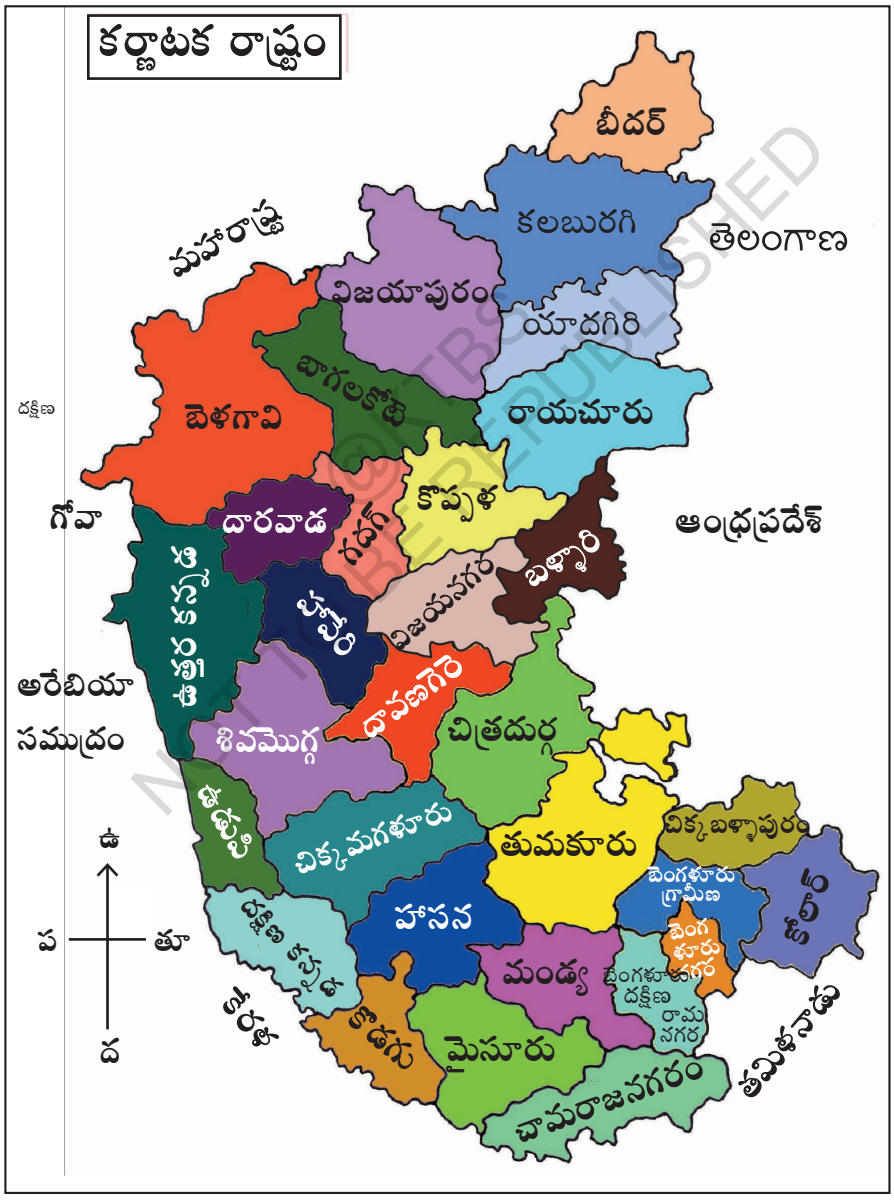
చాలా హోబళిలు కలసి తాలూకా అవుతుందని తెలుసుకున్నారు. కింది నక్షం (భూపటం) గమనించండి.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

చాలా తాలూకాల గుంపును జిల్లా అంటారు. పై (వెనుకటి పుట) చిత్రంలో ఇవ్వబడిన భూపటం ఏ జిల్లాదో తెల్పండి.

చాలా జిల్లాలు కలసి ఒక రాష్ట్రం అవుతుంది. మన రాష్ట్రం కర్నాటక. మన రాష్ట్రంలోగల జిల్లాలెన్ని? మీకు తెలుసునా? కర్నాటక భూపటమును గమనించండి. అందులోని జిల్లాల పేర్లను పట్టీ చేయండి. మొత్తం జిల్లాలెన్నో చెప్పండి.

© KSTBSE NOT TO BE REPUBLISHED

క్ర. సం.	జిల్లాల పేర్లు

క్ర. సం.	జిల్లాల పేర్లు

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

కర్నాటకలోని మొత్తం జిల్లాలు _____

మీ జిల్లా పేరు _____

మీ జిల్లాలోగల తాలూకాలు _____ _____

_____ _____

_____ _____

_____ _____

మన రాష్ట్ర భూపటం గమనించండి. రాష్ట్ర ఉత్తర తుదిలో ఉన్న జిల్లా ఏది? దక్షిణ తుదిలో ఉన్న జిల్లా ఏదో గమనించండి.

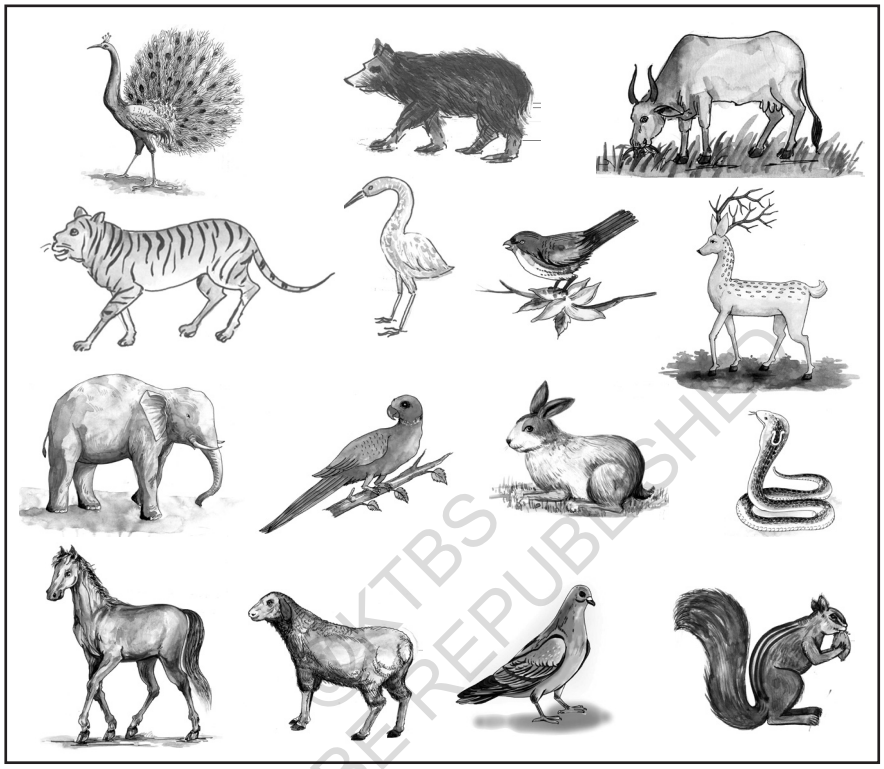
కార్యాచరణం :

మీ జిల్లా చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న జిల్లాల పేర్లను, దిక్కులకు అనుగుణంగా కింద ఇవ్వబడిన పట్టికలో రాయండి.

దిక్కులు	జిల్లాల పేర్లు
తూర్పు	
పడమర	
ఉత్తరం	
దక్షిణం	
ఆగ్నేయం	
నైఋతి	
వాయువ్యం	

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

ఈ కింది చిత్రాలను గమనించండి. మన రాష్ట్రంలోని చాలా జిల్లాలలో కనిపించు ప్రాణులు, పక్షుల చిత్రాలు ఇవ్వడమైనది.

కార్యాచరణం :

మీ జిల్లాలో కనబడు ప్రాణులు-పక్షులను పట్టీ చేయండి.

ప్రాణులు	పక్షులు

© SCERT TBS NOT TO BE REPUBLISHED

మన రాష్ట్రంలోని వివిధ జిల్లాలలో రాగి, వరి, జొన్న, చెరకు, కొబ్బరి, వక్కలు, బేడల గింజలు, నూనె గింజలు మొదలగు పంటలు పండిస్తారు.

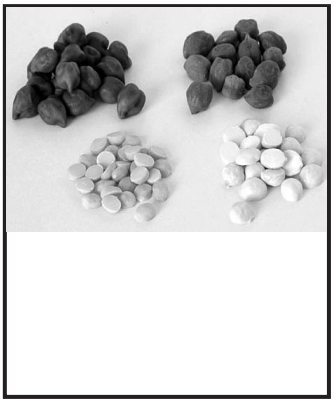

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

మీ జిల్లాలోని ముఖ్య పంటలను పట్టీ చేయండి.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

© NOT TO BE REPUBLISHED

మన రాష్ట్రంలోని వివిధ జిల్లాలలో చక్కెర, సిమెంట్, ఎరువులు, విమానాలు, బట్టలు మరియు కాగితం మొదలగు పరిశ్రమలు కనిపిస్తాయి.

కార్యాచరణం :

మీ జిల్లాలో ఉన్న ముఖ్య పరిశ్రమలను పట్టీ చేయండి.

_____

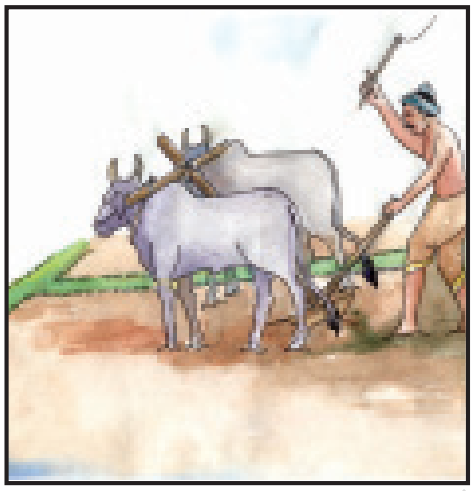
_____

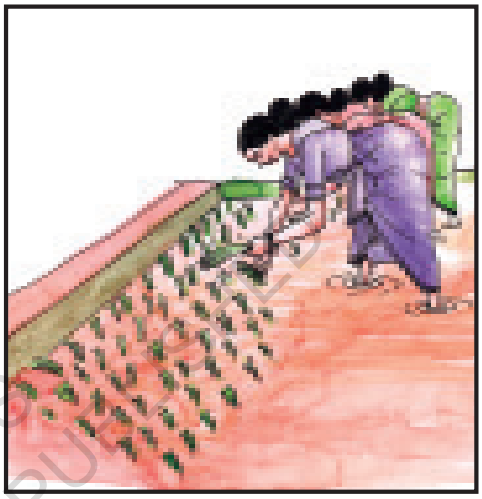
_____

_____

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

వ్యవసాయం, మత్స్య పరిశ్రమ, బట్టలు తయారు చేయడం, బుట్టలు అల్లడం, మట్టిపాత్రలు తయారు చేయడం ఇంకనూ చాలా రకాల వృత్తులు మన రాష్ట్రంలోని జిల్లాలలో కనిపిస్తాయి.

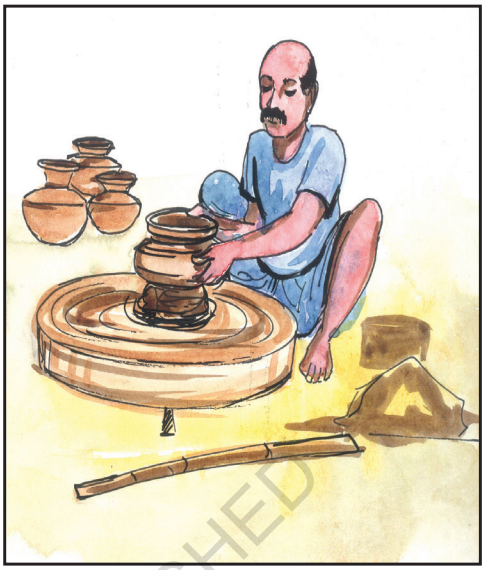

© SCERT

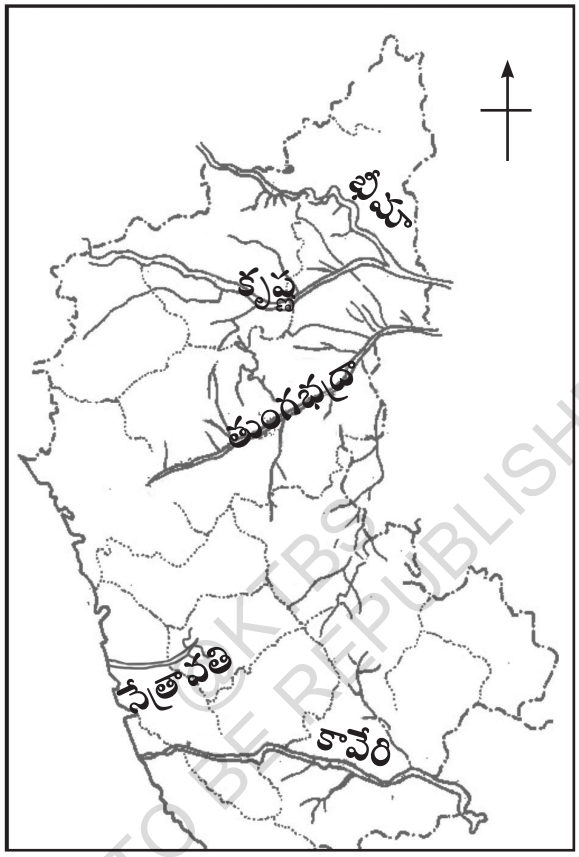
కార్యాచరణం : మీ జిల్లాలోని ప్రముఖ వృత్తులను మీ ఉపాధ్యాయులు / పెద్దల సహాయంతో పట్టీ చేయండి.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

© SCERT
NOT TO BE REPUBLISHED

మన రాష్ట్రంలో భీమా, కృష్ణా, తుంగభద్రా, నేత్రావతి. కావేరి - ఇలా చాలా నదులు పారుతున్నాయి.

© KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

మీ జిల్లాలో ప్రవహించు నదుల పేర్లను కింద రాయండి.

_____

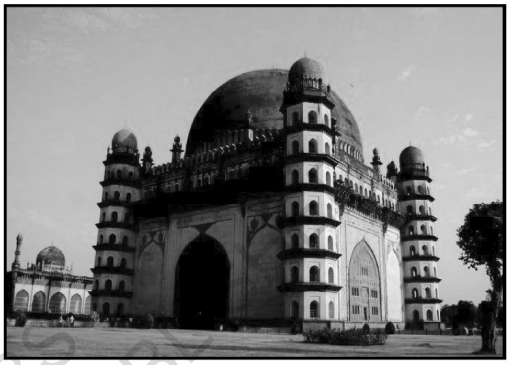
_____

_____

_____

_____

కింది చిత్రాలు మన రాష్ట్రంలోని సుప్రసిద్ధ స్థళాలైన హంపి (రాతి రథం), విజయాపురం (గోళ్‌గుమ్మటం) మైసూరు (అంతఃపురం), బెంగళూరు (విధాన సౌధ), శివమొగ్గ (జోగ్‌జలపాతం), మండ్య(కొక్కెర బెళ్ళూరు పక్షి సంరక్షణా కేంద్రం). ఈ జిల్లాల ప్రత్యేకతను తెలుపుతున్నాయి. ప్రతి జిల్లాలో కూడా ఇలాంటి సుప్రసిద్ధ స్థళాలున్నాయి.

@KTBS NOT TO BE REPUBLISHED

కార్యాచరణం :

- మీ జిల్లాలోని సుప్రసిద్ధ స్థళాలను కింద రాయండి.

_____, _____, _____, _____, _____.

ఇవి ఎందుకు ప్రసిద్ధో తెలుసుకోండి.

- మీ జిల్లాలోని సుప్రసిద్ధ స్థళాల చిత్రాలను సంగ్రహించి, ఇక్కడ అంటించండి (అతికించండి).

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

మన రాష్ట్రంలోని ప్రతి జిల్లా కూడా విశిష్టమైనది. ప్రతి జిల్లాకు తనదే అయిన శీతోష్ణస్థితి, పంటలు, ప్రసిద్ధ స్థళాలు, పరిశ్రమలు, వృత్తులు ఉన్నాయి. మీ జిల్లా గురించి తెలుసుకోండి. వేరే జిల్లా గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి.